

Odömänoidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæmïnimpɑ, ante

¹ Itota Codito ingante nē cædömo inte botö Pabodobo ïnömo inte ïi cadota ante nē yewæmömo ïmopa. Wængonguü botö ïmote apænte æninque ïïmäinö ante aa pegacäimpa. Bitö Pabodobi gote botö pönö cædö ante watapæ apænebi ëñencædänimpa, ante angacäimpa.

² Mäninö, Wængonguü æbänö pönö cæquingä, ante watapæ apænedinque tömengä beyæ nē apænegäinäni wëenéñedë poni nani tæiyæ waëmö yewæmongainö ante botö mäninö ante nē apænebo ïmopa. ³ Mäninö waa poni nänö cæquinö ante ïinque cæcæte ante cædinque Wængonguü tömengä Wengä ingante da pönongä pongacäimpa. Tömengä ïñömö waocä onguiñængä nänö baquinque Awënë Dabii wodi Pæingä inte ëñagacäimpa. ⁴ Adocä Itota ïñömö botö Wengä ïnongä ingampa, ante tömänäni edonque acædänimpa, ante odömoncæte ante cædinque Wængonguü tæi piñænongä inte ïïmai cægacäimpa. ïingä Itota Codito mönö Awënë ïñömö Tæiyæ Waëmö ëwocacä inte do wæningä ïñongante Mæmpo Wængonguü wæætë nanguü angä ate ñani ömæmongacäimpa.

⁵ Ayæ adocä tönö godongämæ cædinque tömengä ëmöwo beyæ mönitö ïmönite Wængonguü

pönö waadete cægacäimpa. Ayæ, Minitö wabæca wabæca gote apænemini ëñeninque tömämæ quëwënäni Itota Codito ëmöwo ante wede pönënique në ëñente cæte quëwënäni bacædänimpa, ante cædinque Wængongui adobaï Itota önompo inte mönitö ïmönite da godongä gotamönipa. ⁶ Ìnique tömämæ quëwënäni ïnänite Itota Codito, Botö gämänö pöedäni, ante aa pedinque münitö ïmînite adobaï aa pecampa. ⁷ Minitö botö quïmïni badinque botö ayömö tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmïni bacæmïnimpa, ante Wængongui cægacäimpa. Ìnique münitö Odömä ïñömö quëwëninque Wængongui quïmïni ïñömïnite botö, Acæmïnimpa, ante ïïmaï ante yewæmömopa. Mönü Mæmpo Wængongui tönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæyönate münitö wæætë gänë pönente bacæmïnimpa, änique yewæmömopa.

Odömä ïñömö ëñacæ pöïnëmopa, ante

⁸ Minitö æbänö wede pönëmïni, ante tömämæ quëwënäni tededäni ëñenänipa. Ìnique botö ïñömö Itota Codito ëmöwo apænedinque Wængongui ingante waa ate apænebopa. Wængongui bitö adobique pönö cæbi ate odömänoidi wede pönënänipa, ante apænebopa. ⁹ Wængongui Wengä ingantedö ante watapæ apænedinque botö Wængongui ingante në cædömo inte tömengä näno änö ante ædæmö ëwocadinque apænebo ëñenänipa. Botö mänömaï cæbopa, ante në adingä inte Wængongui ïñömö edæ, Odömänoidi beyæ ante Pabodo botö ïmote woyowotæ incæ itædë incæ apænecampa, ante në ëñengä ingampa. ¹⁰ Edæ, Wængongui, bitö Ao ämi ate botö ñöwo odömänoidi

weca ëñacæ gobaïmopa, ante Wængongui ingante münitö beyæ ante botö cöwë apænebopa. 11 Wængongui Önöwoca beyæ apænebo ëñeninque münitö tæi piñænte ëwocacæmïnimpa, ante cæcæte ante botö münitö weca ëñacæboimpa, ante wæbopa. 12 Edæ münitö botö wede pönënö beyæ wampo pönente bayömini botö wæætë, Minitö wede pönemïnipa, ante adinque adobaï wampo pönëmo ïnique mönö pönencabo godongämæ wampo pönëninque godömenque tæi piñænte entawengæimpa, ante pönëninque botö münitö ïmïnite aïnente wæbopa.

13 Botö wabæca quëwënäni weca gote apænebo ëñeninque pancadäniya wede pönënäni badänitapa. ïnique, Botö münitö weca gote apæneyömo wadäni pancadäniya adobaï wede pönencædänimpa, ante cædinque botö æpogamë incæ poncæ cæyömo edæ wææ cæte intapa. ïnique botö, Tæmpo poncæ cætabopa, ante yewæmömo ate ëñencæmïnimpa, ante yewæmömopa. 14 Edæ guidiegoidi incæ wadäni incæ, ocai encadäni incæ ocai ömæcadäni incæ ædänimë iñönänite botö debe intë baï edæ tömänäni ïnänite odömonte apænequënenëmo iñömo ïmopa. 15 Mänömaï beyæ münitö Odömä iñömö quëwëmïni iñömïnite botö münitö ïmïnite adobaï mönö Codito ingantedö ante watapæ apænecæte ante nanguï cæinente wæbopa.

*Mönö tæi piñænte ëwocadö Codito beyænque impa,
ante*

16 Mönitö oodeomöni iñömönite täno apænedinque Wængongui iñömö münitö oodeoidi ïnämäi iñömïnite ayæ adobaï apænedinque, Minitö wede pönemïni adinque Codito waa

pöni pönö aengä beyænque quëwencæmïnimpa, ante tæi piñænte cægacäimpa. Ìninque mäninö Codito ingantedö ante botö iñömö watapæ apænedinque, Wængongui tæi piñænte nänö cægañö impa, ante pönente wædinque edæ guñenedämaï inte do apænebopa. ¹⁷ Mönö wede pönemö iñömonte Wængongui mänine ante odömonte watapæ apænecä beyænque mönö nö cæte quëwemö bagamöimpa. Mänine beyænque godömenque wede pönente badinque mönö wede pönönö beyænque quëwemompa. Ìninque docä iñömö Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në nö cæte quëwënongä incæ tömengä nänö wede pönönö beyænque quëwencæcäimpa,” ante nänö yewæmongañö baï edæ do batimpa.

*Mönö waocabo wentamö mongænte wæmompa,
ante*

¹⁸ Në wïwa cædäni guiquenë wïwa näni cædö beyænque wadäni edæ Wængongui nö pöni nänö apænegañö ante ædö cæte eñenguñänii. Ìninque Wængongui ingante në wïwa cædäni näni eñenämaï iñinö ante godö piñinque tömengä öönædë ongöninque wïwa näni cædinö beyænque do pangä wædäni edonque amompa. ¹⁹ Wængongui, Botö æbodö imoo, ante tömämïni edonque pöni eñencæmïnimpa, ante cædinque tömämö iñmonte odömöninque tömënäni iñänite adobaï edonque pöni odömongä wægadänimpa. ²⁰ Wëenéñedë pöni në quëwengañäni tönö ñöwo ganca quëwemö adobaï, Wængongui mönö në adämaï iñongä inte æbänö quëwengää, ante eñencæte ante wægañmö iñömö inte mönö tömengä nänö badongaincooque

adinque edæ edonque pöni acæimpa. Edæ, Tömengä ñimpo cædämäi inte cöwë në tæi piñänongä ingampa, ante ayæ, Në Wængongui ñinongä ingampa, ante wædinque mönö waocabo edonque aquënämö ïmompa. ïnæmpa eñenämäi intabopa, ante ædö cæte anguii.

21 Wængongui ingante do ate baï ingaïnäni incæte waodäni tömengä ingante edæ, Bitö Wængongui ñäö èmönömi ïmipa, ante edæ änämäi ñönänimpa. Wængongui ingante waa ate pönente apænedämäi ñönänimpa. Mänömaï ocai ömæcadäni baï mïmö ömædënäni baï badinque tömänäni wentamö entawënäni bagadänimpa.

22 Ocai encamöni ïmönipa, ante änäni incæte tömänäni wæætë mänömaï cædinque ocai ömæcadäni bagadänimpa. **23** Edæ Wængongui wænämäi në Quëwengaingä ïnongante tömänäni wæætë godö Baa angadänimpa. Tömengä näö ñäö èmönö ante piñte cædinque tömänäni wæætë waomö në wæwocamö mönö èmönö baï badöninque, öömä eñadäni näni èmönö baï badöninque, ocaguü eñadäni näni èmönö baï badöninque, ocaguü ömaadäni näni èmönö baï badöninque tömänäni, Mönitö wængongui ingampa, ante cædönänimpa.

24 Mänömaï cædäni ate wædinque Wængongui, Minitö mïni cæinente wædö ante ee abo cæcämänimpa, ante da godongä wadæ godinque tömänäni baonga näni ñömæi mongænte quëwenguinque cædönänimpa. ïnique näna gæncaya näna gæncaya näni monguënënö ante Baa ante guïñeñadämäi inte cædinque wacä ingä wacä ingä godö wïwa cædönänimpa. **25** Wængongui näwangä

pöni nänö apænegaïnö ante tömänäni Baa änique mä pönéninque näni babæ apænegaïnonque ante Ao änönänimpa. Mänömaä cædönäni inte tömänäni wæætë Wængonguü nänö në badongaincoo weca ædæ wææninque, Mönitö wængonguü impa, ante cædinque në Badongaingä ingante edæ èmö cæte wadæ gogadänimpa. Incæte tömengä në Badongaingä iñongante mönö waocabo inguipoga mönö quëwëñedë ayæ ate mülinguipo bayonte wantæpiyæ mönö quëwëñedë Wængonguü ingante, Bitö tömëmi toquinque pönö waa cæbi æmönipa, ante mönö apænecæimpä. Mänömaä impa, ante Amëë, ämopa.

²⁶ Mänömaä cæyönänite Wængonguü, Minitö guüñënadämaä mïni toïnente wædonque gobäewedäni, ante da godongä gogadänimpa. Iñinque onquiyænäni incæ, Në onquiyæmo iñömo inte botö onguüñængä tönö monguënëmo ïmopa, ante änämaä iñäni inte godö wacä onquiyængä tönö towente möwönänimpa. ²⁷ Ayæ onguüñænäni incæ adobaï cædinque, Botö onguüñæmo iñömo inte onquiyængä tönö monguënëmo ïmopa, änämaä iñäni inte godö wacä onguüñængä tönö möïnente gonga bæco baï toïnente wædäni bagadänimpa. Iñinque cöwë näni waa quëwenguënëno ante Baa änique näni onguüñæncabo iñönäni inte wiwa cædönänimpa. Mänömai cæyönänite Wængonguü eyepæ pöni godö pangä wædinque tömänäni wiwa näni cædö beyænque nämä baonga caate wæwengadänimpa.

²⁸ Wængonguü ingante mönö pönente ëñengæimpä, ante tömänäni, Önonquedö ante

impa, ante tedeyönänite Wængongui wæætë, Ocaidë wentamö encadömïni inte edæ waomïni müni wii cæquenëno incæ ee abo cæbæwedäni, ante da godongä gogadänimpa.

²⁹ Tömänäni iñömö nö cæquïnämäi änäni inte do wïwa cædänique badinque iïmaï cædänipa. Wacä ingä godö towëninqe tömänäni wadäni änäni te wénæ wénæ cædänique änäni. Mäincoo ante æinente wæwänäni inte tömänäni, Wacä gomonga ængä ingante godö pünte adänipa. Ayæ edæ, Mönö godö wænongæimpa, ante cædinque do cædänipa. Guéadö guëa pünte cædänipa. Wacä oda cæcæcäimpa, ante ancaa cædinque tömänäni godö babæ cædänipa. Ayæ nö wïwa pönëwänäni inte tömänäni, Wadäni wæcædänimpa, ante godö pünte cædänipa. Godö wæntaa godö wæntaa tedewänäni änäni. ³⁰ Ayæ wadäni änäni pünninqe iïnäni iñömö godö babæ ante tedewänäni änäni. Wængongui ingante pünte cædäni änäni. Ayæ, Tömemoque waemö ïmopa, ante nämä ængö cæte bai cædinque wadäni änäni wææntodonte bai äninqe, Önonquedö cæcantedö abii, ante godö pünte todäni änäni. Edæ, Æbänö godömenque wénæ wénæ cæte toquïmoo, ante edæ pönëe cöninqe edæ nanguï cædänipa. Mæmpocä tönö badä, Cæedäni, äñonate tömänäni eñenämäi cædänipa. ³¹ Mïmö ömædänäni inte tömänäni ocai ömæcadäni bagadänimpa. Cæcæboimpa, äninqe edæ iïnque cædämäi iñönänimpa. Wacä caate wæcä adinqe godö waadedämäi iñönäni inte tömänäni edæ godömenque pünnäni inte cædönänimpa.

³² Mänömaï cædäni iñömö näni wænguinque cædänipa, ante Wængongui nö poni näno angainö

ante tömënäni önömoncaque nē eñenäni inte tömënäni näni wënæ wënæ cæinënonque ante cædänipa. Ayæ tömënäni wïwa näni cædö baï wadäni adobaï cædäni adinque tömënäni, Waa cæmïnipa, änique nē cædäni ïnänite waa adänipa.

2

Nöingä ante Wængonguï apænte angampa, ante

¹ Tömënäni mänömaï cædänipa. Incæte bitö adobaï wïwa cædömi inte tömëmi pante wæquinque tömënäni ïnänite apænte ämipa. ïnique bitö wacä ingante, Bitö pante wæquinque wïwa cæbipa, ante apænte ämi inte bitö ïñæmpa adobaï wïwa cædömi inte edæ æbänö cæte nämä ante wææ angüimii. ² Wïwa cædäni ïnänite apænte änique Wængonguï cöwë nöingä ante apænte angampa, ante edæ do eñëmompa. ³ ïnique waobi önömique ïnömi inte bitö ïñæmpa tömënäni ïnänite apænte ämi incæte tömënäni näni cædö baï adobaï cædömi inte edæ, Wængonguï botö ïmote pänämaï inte ata cæpocæcäimpä, ante pönëmitawo. ⁴ Bitö wïwa cæbi inte Ca ca wæquënenëmi iñömite Wængonguï wæætë ee pänämaï inte nanguï waadete pönö cæyongante bitö wæætë edæ püñinque Baa ämitawo. ïñæmpa tömengä, Bitö, Æmæwo wënæ wënæ cætabopa, ante wædinque botö gämäenö poncæbiiimpä, ante Wængonguï pönö waadete cæcampä, ante pönëmiya.

⁵ Incæte bitö mïmö ömædëmi inte ancaa Baa änique edæ wënæ wënæ bitö cædö ante ñimpo cædämaï iñömite Wængonguï näno änguïbaquïönæ ïnque bayonte tömengä änguï pöni badinque

godömenque pangä wæcæbiimpa. Tömengä æbänö nö apænte angää, ante mäniñedë ate edæ edonque acæimpä. ⁶ Edæ, Tämämö mönö cægai ganca ante Wængonguü eyepä pönö pædæ pönongä æncæmöimpä, ante dodäni näni yewæmongaïnö baï edæ iinque bacæimpä.

⁷ Iininque, Mönö ñäö baï entawengæimpä, ante cædinque ayæ, Wængonguü mönö ïmonte waa adinque pönö cæcä ate mönö wæwocadämaï ëwocacæimpä, ante cædinque mönö wæntädämaï inte ee waa cæte quëwëmö iinque Wængonguü pönö cæcä ate mönö cöwë wænämaï quëwëmaïmompa. ⁸ Wæætë, Wængonguü näwangä nänö apænedö ante Baa änинque, Tämëmo beyænque quëwencæboimpä, ante në änäni ïnänite ayæ wadäni wïwa näni cæquïnonque ante në tee empote godäni ïnänite Wængonguü ænguü badinque godö pünte cæcæcäimpä. ⁹ Edæ mönö waocabo wënæ wënæ cæmö adinque Wængonguü oodeomöni iñöömönite täno päninque oodeomïni ïnämaï ïmïni ïmïnite adobaï pæñongä në wënæ wënæ cæmö tömämö iñöömö edæ caate wæwencæmöimpä. ¹⁰ Wæætë waa cæmö adinque Wængonguü oodeomöni ïmönite täno pönö waadete cædinque oodeomïni ïnämaï ïmïni ïmïnite adobaï pönö waadete cæyongä në waa cæmö wæætë gänë entawëninque ñäö apäite baï entawëñömonte edæ Wængonguü tömämö ïmonte waa acæcäimpä.

¹¹ Edæ mönitö oodeomöni ïmöni incæ münitö oodeomïni ïnämaï ïmïni incæ Wængonguü tömämö ïmonte adoyömö pönö adinque wadö wadö ate pönente cædämaï ingampa. ¹² Möitee wodi, ïmaï cæedäni, ante nänö wææ angaïnö ante

ömæmoncadäni inte wïwa cädäni ïnique tömengä nänö wææ angaïnö dæ ante baï mäninäni wæncädänimpa. Wæætë Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante do ëñente ëmoncadänäni incæte wïwa cädäni adinque Wængonguï mänïne ante ëñenämaï cädäni beyænque apænte änínque pangä wæcädänimpa. ¹³ Edæ Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante önömoncaque ëñenäni inte tömänäni näni önömoncaque ëñenö beyænque Wængonguï ayongä dicæ nö cädäni badäniyaa.

Wæætë edæ mänïne ante ëñente cädäni ïnänite guiquenë Wængonguï pönö angä ate tömänäni ïñömö nö cädäni bacädänimpa. ¹⁴ Edæ Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante ömæmoncadäni inte oodeoidi inämaï inäni incæ pancadäniya tömänäni dodäni näni wææ angaïnonque ante Ao ante cædinque Wængonguï nänö wææ angaïnö baï edæ do cädänipa. Mänömaï ëñente baï cædinque tömänäni mímö entawënäni inte mänïne ante ömæmoncadäni inäni incæte nämä näni wææ änonque ëñente cädänipa. ¹⁵ Edæ, Tömänäni dodäni näni wææ angaïnö ëñenique waa cädäni inte tömänäni Wængonguï nänö wææ angaïnö baï do entawënänipa, ante edonque acæimpia. Mímö entawënäni inte tömänäni näni caboque godongämæ pönénique wënæ wënæ näni cädöönö ante näemæ apænte wææ änänipa. Ayæ wæætë waa cädäni ate tömänäni näemæ apænte ñimpo cädänipa.

¹⁶ Codito ingantedö ante watapæ ëñengaïmo inte botö üimaï ante apænebopa. Wængonguï angä ëñente cædinque Itota Codito wæætë waomö mönö awëmö entawënö ante edonque pönü ad-

inque apænte ancæcäimpa. Tömengä nänö apænte anguïönæ ïinque bayedë edæ mäninö ante botö yewæmonte apænedö baï edæ ïinque bacæimpa.

*Möitee nänö wææ angainta adinque oodeoidi wii
ëñenäni*

¹⁷ Bitö iñömö edæ, Oodeobo iñomo ïmopa, ante ämipa. Ayæ, Möitee wodi nänö wææ angainta né ëñëmo inte botö Wængongui ayongante waa quëwëmo ïmopa, ante edæ nämä ængö cædinque ämipa. ¹⁸ Wængongui æbänö angää, ante do ëñëmipa. Ayæ tömengä nänö wææ angainö ante do ëñëmi inte bitö, Quïnö waa i, ante do ëñëninque Ao ante æmipa. ¹⁹ Bitö, Wadäni babetamö baï ëwocayönänite botö töö æmænte mäobo godänipa. Wémö iñömö quëwente baï adämaï iñönänite botö iñömö, Acæminimpa, ante tica ènente baï odömonte apænebopa, ante edæ, Näwangä ämopa, ante bitö apænebitawo. ²⁰ Ayæ adobaï, Mönö Möitee wodi nänö wææ angainö ante èñente beyænque mönö ëñenguënënö ante entawëninque mönö nö cæquënënö ante adobaï tömänö ante entawengæimpa, ante bitö pönëmitawo. Ayæ mänömaïnö ante bitö pönënö beyæ bitö, Në oda cædäni iñänite botö né töingä odömömo ïmopa, ante pönëmitawo. Wëñænäni baï wædænque ëñenäni iñönänite botö né odömonte apænebo ïmopa, ante pönëmitawo.

²¹ Iñæmpa mänömaï iñomi inte bitö edæ dicæ nämä odömonte apæneta ëñëmitawogaa. Wadäni iñänite odömonte apænedinque, Awëmö ænämaï iedäni, ante odömonte apænedömi inte tömëmi awëmö æmitawo. ²² Bitö wadäni iñänite odömonte

apænedinque, Nänöogængä ïnämaï ïñongante godö guëa mönämaï ūe, ante në wææ ämi inte bitö adobaï wacä töno guëa mömitawoo. Ayæ, Wængonguï ingampa, ante näni badöinca ante në püimi inte bitö edæ tömënäni näni apæneincönë go guiid-inque edæ ö æmitawoo. ²³ ïñæmpa bitö, Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante botö eñente cæbo ïmopa, ante tededingue nämä ængö cædömi inte edæ mänïne ante eñenämaï cæbi adinque wadäni wæætë Wængonguï ingante waa adämaï ïnänipa töö. ²⁴ Edæ, “Minitö cædinö beyæ oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ Wængonguï èmöwo ante godö babæ ante wënæ wënæ änewénänipa,” ante tömengä beyæ dodäni näni yewæmongaïnö baï do batimpa.

²⁵ Edæ Wængonguï nänö wææ angaïnö ante eñente cæbi ïnique bitö, Nwä oodeobo ïmopa, ante në öö togæïmi badinque waa imaimpa. Wæætë edæ eñenämaï cæbi ïnique oodeo ïnämaï ingä bagäacä ingä baï bitö ïñömö edæ do babaïmipa. ²⁶ Oodeoidi ïnämaï ïnäni guiquënë bagäadäni ïnäni incæte tömënäni Wængonguï nänö wææ angaïnö ante eñente cædäni ïnique Wængonguï ayongä tömënäni do öö togæïnäni baï ïnönäni inte oodeoidi baï ïnänipa. ²⁷ Bitö ïñömö Möitee wodi nänö wææ yewæmongainta mänimi inte në öö togæïmi imitawo. Bitö mänömaï ïmi incæte eñenämaï cæbi ïñömi wacä wæætë bagäacä ïnongä inte eñente cæcä ïnique tömengä eñente nänö cædö beyænque Wængonguï wæætë bitö ïmite apænte änínque pancæcäimpa.

²⁸ ïñæmpa oodeo eñagaingä inte baö beyænque oodeocä ingä incæte tömengä wii mänömaï ingä

beyænque näwä oodeocä ingampa. Adobaï në
ëö togæingä iñömö baonque näönö ëö togæinö
beyænque tömengä Wængonguü ayongä ædæmö
ëö togæingä baï wii ingampa. ²⁹ Wængonguü
Önöwoca ingante në ewocacä guiquenë tömengä
iñömö edæ näwä oodeo baï badinque Wængonguü
wëñængä ingampa. Edæ Möitee wodi näönö wææ
yewæmongaïnö ante ëñente ëö togæninque
waocä tömengä wentamö näönö entawënö dicæ
wido cæquingää. Wængonguü Önöwoca guiquenë
pönö wido cæcä beyænque waocä wæætë waëmö
entawengampa. Mänömaï entawengä ingante
wadäni waa adämaï ïnäni incæte Wængonguü
wæætë, Bitö waa entawëmi abopa, änique
tömengä ingante waa apænecampa.

3

¹ Ìnique oodeocä iñömö edæ, Oodeobo ïmopa,
ante toquenengä ingantawo. Ayæ adobaï, Botö
ëö togæimo ïmopa, ante toquenengä ingantawo.
² Ao ämopa. Në oodeoidi ïnönäni inte tömänäni
cöwë nanguü toquenänäni ïnänipa. Edæ Wængonguü
apænecä ëñengaïnäni inte edæ oodeoidi tömengä
näönö apænedö ante në mangaïnäni inte në to-
quenänäni ïnänipa. ³ Mänömaï i incæte pancadäniya
iñömö edæ wede pönänämaï ïnänipa. Ìnique mönü
æbänö anguüi. Tömänäni näni pönänämaï iñö
beyænque Wængonguü tömänäni ïnänite dicæ ñimpo
cædinque ædæmö aadämaï ingantawogaa. ⁴ Ædö
cæte mänömaï inguüi. Mönü waocabo tömämö në
babæ apænemö iñömonte Wængonguü iñömö nö

pöni cæcä ingaïnö anguënë. Edæ tömengä beyæ ïimaï ante yewæmongatimpa.

“Wængonguü bitö æbänö apænebii, ante apænte ancæ cædäni incæte tömänäni, Wængonguü nö pöni ante apænecampa, ante edonque acædänimpa.

Bitö në tæï ëmömi inte edæ bitö ïmite në apænte ancæ cædäni ïnänite näämæ edæ wææntodonte baï cædinque edæ gänä cæcæbiimpa.”

Ante näni yewæmongaïnö baï edæ bacæimpia.

⁵ Waodäni mä pönéninque ïmaï ante tedewänänipa. Mönitö wïwa cæyömönite Wængonguü nö cæcä adinque wadäni, Wængonguinque në nö cædongä ingampa, ante godömenque edonque acædänimpa. ïnique wïwa cæyömönite Wængonguü quïnante pünte pangää, ante tedewänänipa. Mänömaï tedewänäni adinque mönö wæætë æbänö anguënëmö ïmöö. ïñæmpa waodänique näni änewënö baï dicæ anguënëmö ïmongaa. ⁶ Ædö cæte mänömaï änewenguü. Mäninö näni tedewënö näwangä i baï inguipoga quëwëmö ïmonte Wængonguü apænte änämaï inguënengä.

⁷ Wadäni guiquenë ïmaï ante tedewänänipa. Wængonguü cöwé näwangä ante apæneyongante botö babæ apænebo adinque wadäni, Wængonguinque näwangä ante apænecampa, ante tömengä ingante godömenque waa acædänimpa. ïnique babæ botö apænedö beyænque Wængonguü godömenque ñäö apäite baï ëmongä ingampa. ïnique, Bitö në wënæ wënæ cæbi ïmipa, ante Wængonguü quïnante botö ïmote apænte angää,

ante tedewënänipa. 8 Tömänäni, Wængongui
ingante godömenque waa acædänimpa, ante
mönö godömenque wënæ wënæ cæcæimpæ, ante
tedewënänipa. Tömänäni näni tedewënö näwangä ï
baï mönitö adobaï ante ancædömönimpa. Edæ,
Tömänäni näni tedewënö baï edæ Pabodoidi
adobaï ante apænedänipa, ante pancadäniya pönö
wënæ wënæ ante babæ apænedänipa. Mänömaï
ante né apænewënäni ïnänite päninque Wængongui
nö cæte pangampa.

*Tömämö mönö pante wæquinque wentamö
mongæmompa*

9 ïnique æbänö ante anguii. Minitö oodeoidi
ïnämaï önomiñique ïñominiite mönitö möni
oodeocabo dicæ godömenque waa poni imoniya.
ïñæmpa mönitö oodeomöni incæ mimitö oodeomini
ïnämaï imini incæ tömämö né wënæ wënæ
cædömö imompa, ante do odömonte yewæmömöni
abaïmipä. 10 Edæ ïimaï ante Wængongui beyæ
ante ämotamini ante baï yewæmongatimpa.

“Né nö cædongä ïñömö edæ dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ angampa.

11 Né ëñente pönengä ïñömö edæ dæ angampa.

Wængongui ingante ante né diqui diqui mïnongä
ïñömö edæ dæ angampa.

12 Tömänäni edæ oda cæte wapiticæ godinque,
näni waa cædämäi incaboque badänitapa.

Né waa cædongä ïñömö edæ dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ angampa.

13 Waodäni ïnänite wænoncæte ante ææ ænete baï
ëmencadinque,

tömänäni babæ ante enguenewate tedewënänipa.

Edæ tæntæ tömämæ ënete baï, Wænongæimpa,
ante ënedänipa.

¹⁴ Tömänäni piinte näni tedewënö beyænque moncapæ tñ nä baï enguenewadänipa.

¹⁵ Tömänäni wænonguiwaque pogodo goquïwaque
ëwadänipa.

¹⁶ Tömänäni në godö wænönäni inte mäinc oo wide
cæte wodii godäni ate edæ mii quëwënäni
ponte adinque caate baï wæwënäni pa.

¹⁷ Në piinte cædönäni inte tömänäni Wængongui
taadö tömengä gänë entawente nänö godönö
ante adämaï inte cædänipa.

¹⁸ Tömänäni, Wængongui ingante mönö guïñente
ëñengæimpa, ante pönénämäï ïnäni pa.”

Ante dodäni näni yewæmongaïnö baï impa.

¹⁹ Æcänö Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante
në ëñente quëwenguënëna ïnaa tömengä beyænque
ante wææ yewæmongatimpa. Mänömaï i beyæ,
Botö eyepæ cæbo ïmopa, ante mönö ædö cæte an-
guïi. Edæ guïñenete mönö pæ wëenecæimpa. Ayæ
inguipoga tömäo quëwëmë tömämë Wængongui
në apænte angä weca ongöninque edæ, Æbänö
cætaboo, ante Wængongui ingante mönö edonque
apænequenëmë ïmompa. Mänömaïnö ante edæ do
ëñëmompa. ²⁰ Mänömaï beyæ Wængongui, Möitee
wodi nänö wææ angaïnö ædæmë ëñente cæbi
beyæ bitö botö ayömo në nö cæbi babipa, ante ado-
canque ingante edæ änämäï incæcæimpa. Wæætë
mänïne nänö wææ angaïnö ëñente beyæ mönö,
Në wënæ wënæ cæmë ïmompa, ante edonque
amompa.

Mönö wede pönënö beyænque nö cæte quëwëmompa, ante

21 Wïi Möitee wodi näö wææ angaïnö ante ëñëmïni beyæ wæætë edæ Wængonguï incæ pönö badongä beyænque mönö tömengä ayongä nö cæmö bamompa, ante ñöwo pöni odömongatimpa. Dodäni Möitee wodi tönö Wængonguï beyæ në apænegaïnäni ïñömö, ïncayæ ate mänömaï bacæimpä, ante do yewæmongadänimpa.

22 Wængonguï pönö badongä ate mönö në wede pönëmö ïñömö Itota Codito ingante mönö wede pönënö beyænque edæ tömämö tömengä ayongä nö cæmö bamompa. Edæ mönö adoyömö ingaïmö intë önomonque ïmompa. **23** Inique mönö tömämö wénæ wénæ cæmö intë Wængonguï näö ñää baï quëwëñömö guicæte ante cædinque wïi eyepæ cæmö intë wïi guimompa. **24** Incæte Itota Codito ængä beyænque abæ tawænte gote baï quëwëmö ïñomonte Wængonguï önonque änämaï intë waadete pönö badongä ate mönö tömengä ayongä nö cæmö bamompa. **25** Wængonguï ïñömö Itota Codito ingante da pönöninque, Tömengä münitö wénæ wénæ cædö ante teemente wængä beyænque botö wæætë piyænë cædinque münitö ïmînite pänämaï incæboimpa, ante cægacäimpä. Inique tömengä, Mänömaï pönö cæbo ate minitö, Itota wepæ mönö beyæ pe tæ pe tæ wæænimpa, ante wede pönëninque wede mïni pönënö beyænque quëwencæmïnimpa, ante pönö cægacäimpä.

Mänömaï cædinque Wængonguï wëenëñedë mönö waocabo mönö wénæ wénæ cægaïnö ante ee adinque në pänämaï ingaingä incæte edæ, Botö

cöwë nöingä ante apænte änömo ïmopa, ante ëñencæmïnimpä, ante odömongacäimpa. **26** Ìninque, Wængonguï në nö cæcä ïnongä ingampa, ante mönö acæimpa. Ayæ adobaï, Itota ingante në pönämö ïñömonte Wængonguï në panguénengä ingä incæ mönö ïmonte ata cæpodinque pönö badongä ate mönö wæætë tömengä ayongä edæ në nö cämö bamompa, ante mönö acæimpa. Ìninque tömengä mänömaï cædinque tömengä nö nänö cædö ante odömoncæte ante ñöwo cægacäimpa.

27 Ìninque mönö waocabo ïñömö nämä ængö cæte baï cædinque mönö, Nämä cædinque nö cämö bamompa, ante ædö cæte anguïmöö. Ìñæmpa mänömaï ãninque cædämaï ingæimpa. Quïnante nämä wii ængö cæquïï, ante wæmïnitawo. Möitee wodi nänö wææ angaïnö ædämö ëñente cämö inte baï mönö, Tömämö cætamompa, ancædämöimpa. Incæte ædämö ëñente dicæ cæmongaa. Wæætë tömengä ingante wede mönö pönënö beyænque tömengä ayongä nö cædämö bamompa, ante ad-inque mönö, Tömämö cætamompa, ante ædö cæte anguïï. **28** Ìñæmpa waocä Wængonguï nänö wææ angaïnö ante ëñente cæcä incæ wii tömengä nänö ëñente cædö beyæ në nö cæcä bacampa. Wæætë wede nänö pönënö beyænque Wængonguï ayongä edæ në nö cæcä bacampa, ante do edæ apænebo ëñëmaïmïnipa.

29 Oodeomöni ïñömönite Wængonguï mönitö Wængonguï ïnongä ingampa. Oodeomïni ïnämaï ïmïni guiquenë, Wii mönitö Wængonguï ingampa, ante pönämïnitawo. Ìñæmpa oodeomïni ïnämaï ïñömïnite adocä Wængonguï münitö Wængonguï

ingampa. ³⁰ Edæ adocanque Wængonguï ïnongä ingampa. ïnique në ëö togæïmöni ïmöni möni wede pönénö beyænque tömengä pönö badongä ate tömengä ayongä edæ nö cæmöni bamönipa. Adobaï bagäämïni mïni wede pönénö beyænque Wængonguï adocanque ïnongä inte pönö badongä ate mïnitö adobaï tömengä ayongä nö cæmïni bamïnipa. ³¹ Mönö pönénö beyænque impa, ante apænedinque mönitö Wængonguï nänö wææ angaïnö ante dicæ wëä godonte baï cæmöniyaa. Wïi mänömaï cæmönipa. Wæætë mänömaïnö ante apænedinque tömengä nänö wææ angaïnö ante Ao änique mönitö, Ëñeedäni, ante odömonte apænemönipa.

4

Abadääö wodi œbänö cægacäi, ante pönengæimpa

¹ Mänïnö ante mönitö mæmæ Abadääö wodi iñömö æbänö ante ëñengacäi, ante mönö ñöwo pönente apænecæimpa. ² Abadääö wodi në ëñente cæcä ingaingä incæte tömengä nänö ëñente cædö beyænque dicæ nö pöni entawengä bacantawogaa. Mänömaï cædinque nö cæcä bagacäimpa, ante näwangä i baï tömengä waodäni ëñëñönänite, Waa cæbo ïmopa, ante do ancægacäimpa. Incæte tömengä Wængonguï ëñëñongante mänïnö ante cöwë änämaï inguënengä ingacäimpa. ³ Wængonguï æbänö ante apænecä ëñente yewæmongadäni, ante amïnii. Edæ ïimaï ante apænecä ëñente yewæmongadänimpa. “Wængonguï nöingä ante apænecampa, ante Abadääö wede pönengacäimpa. ïnique tömengä

wede nänö pönënö beyænque Wængongui wæætë edæ, Botö ayömo Abadäö në nö entawengä ingä abopa, angacäimpa,” ante yewæmonganädänimpa.

⁴ Edæ wadäni beyæ waocä nanguü cæcä ate tömänäni debe badänäni inte edæ, Önonque pönömöni æe, ante ædö cæte anguinänii. İñæmpa wii önonque godonte impa. Wæætë tömengä nänö nanguü cædinö beyænque paga ante në godonguenänäni inte awenëidi, Bitö nanguü cæbitapa, ante godönäni ængampa. ⁵ Wængongui guiquenë önonque pönö cæcä æmöimpa. Waocä wïwa cæcä incæ wede pönengä adinque Wængongui pönö badongä ate tömengä Wængongui ayongante wæætë nö cæcä bacampa. İnique waocä waa cædämaï incæ edæ wede pönengä adinque Wængongui wæætë tömengä ingante pönö badöninque, Nö poni bitö entawenguinque bitö wede pönëmi abopa, angampa. ⁶ Waocä waa cædämaï iñongante Wængongui pönö badongä ate tömengä Wængongui ayongä nö poni entawengä inique tömengä watapæ quëwencæcäimpa, ante apænedinque Dabii wodi adobaï ämotamini ante bai yewæmongacäimpa.

⁷ Adocä yewæmöninque,
“Waodäni eñenämaï cædäni inänite Wængongui pönö nimpo cæcä ate tömänäni wæætë watapæ quëwencædänimpa.

Edæ tömänäni eñenämaï näni cædö ante ö ænte mao tee moncate bai cæcä adinque nanguü tocædänimpa.

⁸ Aecänö ingante Wængongui, Bitö pante wæquinque wënæ wënæ cæbipa, ante cöwë pünte änämaï

ingä ïnique mäningä waocä wæætë nanguï tocæcäimpa.”

⁹ Ante Awënë Dabii wodi, Ëö togænnänäique tocædänimpa, ante dicæ yewæmongantawogaa. Bagäädäni adobai tocædänimpa, ante ancæte ante yewæmongacäimpa. Abadääö wodi Wængonguï ingante wede nänö pönënö beyænque Wængonguï, Botö ayömo Abadääö në nö entawengä ingä abopa, angacäimpa. Mänömaänö ante edæ botö do yewæmömo abaïmïnipa. ¹⁰ Abadääö wodi æbänö engæñongante Wængonguï mänömaï angacäi. Dicæ ëö togæningä ïñongante angantawogaa. Wæætë bagäacä ïñongante angacäimpa. ¹¹ ïnique, Abadääö bagäacä inte wede pönengä beyænque botö pönö badömo ate nö cæcä bacampa, ante ëñencædänimpa, ante cædinque Wængonguï angä ëö togænte bagacäimpa.

Mänömaï cæcä beyæ münitö bagäamïni inte wede pönëmïni ïñomïni Abadääö wodi münitö wæmængä baï bagacäimpa. Abadääö wodi pæimïni baï wede pönëmïni adinque Wængonguï adobaï, Nö entawëmïni bamïni acæboimpa, ante pönö badongacäimpa. ¹² Mönitö wæmæ Abadääö wodi doyedë bagäacä ingäñedë incæ wede pönengä ingacäimpa. Möni idægocabo ïñomö në ëö togæimöni inte edæ tömengä wede pönente nänö cægongaïnö adodö tee empote gomönipa. ïnique mäninönö möni wede pönente godönö gomöni beyænque möni ëö togæncabo wæmængä adocä Abadääö wodi ingacäimpa.

Mönö wede pönënö beyænque Wængonguï nänö angaïnö ante cæcampä, ante

¹³ Wængonguï, Inguipoga incæ bitö nē ænguïmi incæbiimpa, änique Abadää wodi tönö tömengä nänömöidi ïnänite pönö angä ængadänimpa. Mänömaïnö änique Wængonguï dicæ, Botö wææ angaïnö ante ëñente cædänique æncædänimpa, ante angantawogaa. Wæætë edæ wede pönente tömengä ayongä nō entawëñäni badäni beyænque Wængonguï, Inguipoga incæ pönömo æncæmïnimpa, ante apænegacäimpa. ¹⁴ Wængonguï dicæ, Botö wææ angaïnö ëñente nē cædänique nē ænguïnäni ïnänipa, ante angantawogaa. Edæ mänömaïnö angä baï mönö wede pönënö ante önonque pönencædömöimpa. Tömengä nänö angaïnö incæ wo ëwente baï bacædönimpa. ¹⁵ Edæ mäninö tömengä nänö wææ angaïnö ante ëñenämäi cædäni beyænque Wængonguï ænguï badinque pangampa. Wæætë wææ änämäi inte baï Wængonguï, Botö wææ angaïnö ante ëñenämäi cæbipa, ante ædö cæte anguingää. Edæ dæ ancædönimpa.

¹⁶ Mänömaï beyæ Wængonguï, Botö waadete pönö cædö beyænque æmïnipa, ante edonque acæimpä, ante cædinque Abadää wodi wede nänö pönënö beyænque ante, Pönömo æncæmïnimpa, angacäimpa. Mönitö Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante nē ëñemöni ïñömönite wii adomönique ïmönite angacäimpa. Wæætë Abadää wodi nänö wede pönengaï baï adobaï wede pönëmö ïñömonte mönö tömämö ïmonte Wængonguï, Cöwë pönömo æncæmïnimpa, angacäimpa. Edæ mönö wede pönencabo ïñömonte Abadää wodi tömämö wæmængä baï ingacäimpa. ¹⁷ Wængonguï edæ do wængäinäni ïnänite pönö

cæcä ate tömënäni iñömö näni ömæmonte edæ müñäni quëwënänipa. Dæ angaincoo incæ tömengä do badongä ate edæ a ongoncoopa. Wængongui mänömaï në badongä iñongante Abadää wodi tömengä ingante në wede pönengä ingacäimpa. Ìnique Wængongui, “Abadää eñëmi. Botö pönö badömo ate bitö pæïnäni yebæninque wacabodäni näni cabø wacabodäni näni cabø nanguï ïnäni iñönänite edæ bitö adobique tömënäni wæmæmi incæbiimpa.” Ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. Ìnique Wængongui ayongante mönö wede pönëmö iñömonte Abadää wodi mönö wæmængä bagacäimpa.

18 Tömengä ingante, “Bitö pæïnäni edæ mänimpodäni bacædäniimpa,” ante Wængongui do angacäimpa. Mänömaïnö angä eñëninque, Ædö cæte baquï, ante wædongä incæ Abadää wodi, Wængongui cöwë cæcä beyæ watapæ bacæimpa, ante wede pönengä ingacäimpa. Ìnique tömengä wede nänö pönënö beyænque “wacabodäni näni cabø wacabodäni näni cabø nanguï ïnäni bayönänite tömënäni wæmængä” Abadää bagacäimpa.

19 Tömengä, Botö picængadebo wodo tiëë wadepo quëwengaïmo inte edæ botö baö wænte baï eñabo inte edæ ædö cæte wëñæ tapæiquïmoo, ante eñengacäimpa. Ayæ, Tada adobaï wëñæ cöwë mänämaï ingaingä inte picængadecä badinque ædö cæte wëñæ manguingää, ante pönengacäimpa. Incæte mänïnö nänö wædö beyænque guïñeñadämaï inte Abadää wodi Wængongui nänö änïnö ante godömenque

pönengacäimpa. ²⁰ Tämengä, Wængonguü wabänö cæbaingää, ante wædämaï inte wæætë Wængonguü nänö, Cöwë pönö cæcæboimpa, änönö ante wede pönengacäimpa. Ayæ, Wængonguü bitö ñääö entawëmi inte tæï ëmonte waa cæcæbiimpa, ante godömenque tæï pñäente entawëninque Abadääö wodi wede pönengacäimpa. ²¹ Edæ, Wængonguü né tæï pñäenongä inte, Cöwë cæcæboimpa, ante né angaingä inte edæ cöwë cæcæcäimpa, ante Abadääö do ëñëninque edæ wede pönengacäimpa. ²² Tämengä mänömaï wede pönengä beyænque Wængonguü, Abadääö bitö nö entawëmi ïmi abopa, angacäimpa.

²³ Mänïne, Bitö nö cæbi ïmi abopa, ante nänö angaïne iñömö wii tömengä beyænque yewæmongatimpa. ²⁴ Wæætë mönö beyæ adobaï yewæmongatimpa. Edæ, Mönö Awënë Itota ingante Wængonguü angä ñäni ömæmonganacäimpa, ante né angaingä ingante wede pönemö iñömonte Wængonguü, Botö ayömo mïnitö nö cæmïni ïmïni abopa, ante badongampa. ²⁵ Wénæ wénæ mönö cædö beyænque mönö Awënë Itota ingante Wængonguü pædæ godongä wængacäimpa. Ayæ mönö beyæ ante cædinque tömengä mönö Awënë Itota ingante, Bitö né nö cædömi inte ñäni ömæmömi beyænque tömänäni botö ayömo nö entawënäni bacædänimpa, ante cædinque angä ñäni ömæmonganacäimpa.

5

Wængonguü badongä ate mönö nö cæmö bamompa

¹ Mönö wede pönënö beyænque Wængongui pönö badongä ate mönö tömengä ayongante edæ nö cämö bamompa. Ìninque mönö Awëne Itota Codito nänö cægaïnö beyænque Wængongui piyænë cæcä ate mönö tömengä tönö godongämæ gänë entawente quëwëmompa. ² Mönö wede pönënö beyæ adocä Codito mönö imonte pönö ænte mämongä ate Wængongui waadete pönö cædinqe mönö imonte ængampa. Ayæ Wængongui né ñääö ëmongä weca ongöñömö tömengä pönö badongä ate mönö godongämæ ñääö ëmonte mönö watapæ bacæimpa, ante wede pönënique tomompa.

³ Ayæ wii mäninque beyæ tomompa. Ìñæmpa, Waocä nänö wæntædämaï inte ee cæquinque caate wæcampä, ante ëñëmö ìnique mönö caate wämö incæte caate mönö wædö beyæ adobaï tomompa.

⁴ Ayæ né wæntædämaï inte ee cämö adinqe mönö Wængongui ayongä né waa cämö edæ bamompa. Mänömaï bamö ìnique mönö, Watapæ bacæimpa, ante pönente tomompa. ⁵ Mänömaïnö ante né pönente tomö ìñömö edæ mönö ænguënénö ante do ænique mönö guingo imonte wædämaï imompa. Edæ Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Öñöwoca ingante da pönönique tömengä nänö waadete pönënö adobaï do pönongä ænique mümönë entawëmompa.

⁶ Edæ üimaï impa. Mönö aquüimö poni ìñömo inte, Ædö cæte cämöö, ante wæyömonte mönö Codito ìñömö eyepæ poni pöninque, Minitö Wængongui ayongante wiiwa cämïni ìmïnipa, ante adinqe wiiwa mönö cædö ante teëmente wæætë wængacäimpa. ⁷ Waocä guiquenë wacä né nö

cædongä ingä adinque tömengä beyæ wæætë dicæ wænguingää. Incæte, Në waa cædongä wæætë quëwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabänö Ao ante tömengä beyæ wæætë wæmaänänipa. ⁸ Incæte, Wængonguü mïnitö ïmïnite nanguï waadete pönengampa, ante odömoncæte ante cædinque mönö Codito iñömö në wënæ wënæ cæmö iñömonte mönö beyænque wæætë wængacäimpa. ⁹ Codito wepæ mönö beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönö Wængonguü ayongante nö entawëmö do batamompa. Codito mönö beyæ mänömaï wængaingä inte cöwë godömenque cæcæcäimpa.

Ämo ëñeedäni. Wængonguü në piiinte panguenengä iñongante adocä Codito gä pe æmpote ængä beyænque Wængonguü wæætë mönö ïmonte edæ ata cæpocä quëwencæmöimpa. ¹⁰ Mönö edæ Wængonguü töö mönö godongämæ piiincabo iñömonte tömengä Wengä mönö beyæ wæætë wængä beyænque mönö Wængonguü töö godongämæ piyænë cæmö bagamöimpa. Mönö Wængonguü töö godongämæ piyænë cæmö ïnique tömengä Wengä iñömö cöwë godömenque cæcæcäimpa. Ämo ëñeedäni. Tömengä adocä do wængaingä inte ñäni ömaemonte müingä quëwëninque mönö ïmonte ængä beyænque mönö wænämaï inte cöwë quëwencæmöimpa. ¹¹ Ayæ mönö godömenque ïimaänö ante ëñengæimpa. Mönö Awënë Itota Codito ængä beyænque Wængonguü piyænë cæcä ïnique mönö ñöwo Wængonguü nempo quëwëninque edæ Itota Codito beyæ ante watapæ tomompa.

Tänocä Adäö wodi baï Codito adobaï Tänocä ingampa

12 Docä mæmæ adocanque tänocä incæ ëñenämaï cæcä iñinque mönö wënæ wënæ cæpämō inguipoga do pongatimpa. Ayæ tömengä nänö ëñenämaï cægaïnö beyænque në wæwocacä bagacäimpa. Tömengä wënæ wënæ cæcä ingaingä baï mönö tömämö adobaï në wënæ wënæ cæmō ïmö iñinque edæ mönö waocabo tömämö në wæwocamö edæ do bagamöimpa. **13** Edæ wëenëñedë Möitee wodi nänö wææ änämaï iñedë incæ waodäni do wënæ wënæ cædäni ingadänimpa. Wënæ wënæ cædäni incæte Wængonguï, Botö wææ änö ante ëñenämaï cæminipa, ante ædö cæte apænte anguingää. Iñæmpa mäniñedë ayæ wææ änämaï ingacäimpa. **14** Në Ponguingä, ante dodäni näni në angaingä iñömö Tänocä nänö ingaï baï docä Adäö wodi adobaï tänocä ingacäimpa. Incæte Adäö wodi Wængonguï nänö wææ änö ante ëñenämaï cædinque wënæ wënæ cægacäimpa. Wæætë Wængonguï edæ Möitee wodi nänö quëwenganca wææ änämaï iñongante Adäö wodi pæinäni guiquenë wënæ wënæ cædäni incæte tömengä nänö ëñenämaï cægaï baï wii adobaï ëñenämaï cægadänimpa. Incæte tömänäni në wæwocadäni inte wægadänimpa.

15 Incæte Wængonguï nänö wææ angaïnö ante adocanque nänö ëñenämaï cægaï baï Wængonguï nänö pönongaï iñömö wii adobaï impa. Edæ adocanque nänö ëñenämaï cægaï beyænque nanguï iñäni inte wængadänimpa. Incæte Wængonguï guiquenë nanguï poni waadete

pönö cædinque Itota Codito ingante da pönongä pöninque tömengä adocanque ïnongä waadete eyepæ pöni pönö cæcä ate mönö nanguü pöni ïmö inte quëwëmompa. ¹⁶ Onguïñængä adocanque wënæ wënæ nänö cægaï beyæ në wæwocadäni bagadänimpa. Wængongü nänö pönongaï ïñömö edæ wii adobaï impa. Adocanque nänö adopoque ëñenämaï cægaïnö ante adinque Wængongü tömengä ingante apænte änique edæ, Bitö tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætë Wængongü nänö wææ angaïnö ante ëñenämaï wæætë wæætë cæmö incæte tömengä, Botö ayömo mïni nö entawenguinque impa, ante önonque pönongä ænte entawëmompa.

¹⁷ Waocä adocanque incæ Wængongü nänö wææ angaïnö ante ëñenämaï cæcä ïnique tömengä adocanque nänö ëñenämaï cægaï beyænque mönö wæwocamö do bagamöimpa. Wængongü guiquenë godömenque eyepæ pöni waadete pönö badongä ate tömengä ayongä mönö nö entawëmö bagamöimpa. ïnique Itota Codito adobaï Adocanque ïfiongante mönö tömengä nempo wæwocadämaï inte quëwëninque awënëidi bai badinque quëwëmompa.

¹⁸ Mänömaï beyæ adocanque adopoque ëñenämaï cæcä beyænque Wængongü mönö tömämö ïmonte apænte änique, Mïni wænguinque wënæ wënæ cæminipa, angampa. Ayæ adobaï Adocanque adopoque nänö nö cægaïnö beyænque mönö Wængongü ayongä nö cæmö bamö ïnique Wængongü apænte änique mönö tömämö ïmonte, Mïni quëwenguinque mïnitö botö ayömo nö entawëmïni bamïnipa, angampa. ¹⁹ Edæ

adocanque nänö adopoque ëñënämaï cægaï beyænque mönö nanguï ïmö incæ edæ në wënæ wënæ cæmö bagamöimpa. Adobai Adocanque nänö adopoque ëñente cægaï beyænque mönö nanguï ïmö incæ edæ Wængongui ayongä nö cæmö bagamöimpa.

20 Mönö waocabo wënæ wënæ cæyömonte Wængongui, Botö wææ änö ëñënämaï inte cæminipa, ante edonque acæminimpa, ante wææ angacäimpa. Wææ angä ate edonque adinque mönö waocabo wæætë, Nanguï ëñënämaï inte cæte awædö, ante wæyömonte Adocä incæ godömenque nanguï waadete pönö cæcä ðemompa.

21 Ìnique mönö ëñënämaï cægaï beyæ mönö në wæwocamö bagamöimpa. Wæætë mönö Awënë Itota Codito waadete pönö nö cæte badongä ate mönö cöwë wænämaï quëwënguinque Wængongui ayongä nö entawëmö bagamöimpa.

6

Codito nempo quëwënguinque mönö në wüwa cædengä nempo wü quëwëmompa

1 Ìnique mönö æbänö anguïi. Pancadäniya ïlmaï änewënänipa. Wængongui godömenque waadete pönö cæcæcäimpa, ante cædinque mönö godömenque wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewënänipa. Mönö iñömö dicæ mänömaïnö ante tedewenguënëmö ïmongaa. **2** Ìñæmpa ædö cæte mänömaïnö ante tedewenguïi. Wënæ wënæ mönö cæte quëwëmämo pædæ godömo ñenique Codito teëmë mongæninqwe wæñongante mönö tömengä tönö godongämæ wænte baï iñömo inte ædö cæte

godömenque wënæ wënæ cæte quëwenguïi. ³ Mönö Itota Codito nempo quëwengæimpa, ante æpænë guiidinque mönö tömengä tönö godongämæ wængäimö baï batamompa, ante mïnitö iñömö ëñenämaï ïmïnitawo. ⁴ Tömengä wænte öñöñongante Mæmpo Wængongui në ñää entawënongä inte tæi ëmönongä inte, Ñäni ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. ïnique mönö iñömö edæ, Codito tönö ñäni ömæmonte baï mönö mïimö quëwengæimpa, ante cædinque æpænë guiidinque tömengä wodido godongämæ guiite baï wænte baï öñontamompa.

⁵ Edæ tömengä wængä ate godongämæ wænte baï bagaïmö ïnique mönö tömengä ñäni ömæmongä ate tömengä tönö äawocaque baï ëwocate ñäni ömæmonte baï quëwemaïmompa. ⁶ Waocä nänö në ö ænïnäni inte tömengä beyænque cæte në quëwänäni baï mönö adobaï wënæ wënæ mönö cædö beyænque wægamöimpa. Mänömai inte wæyömonte mönö Codito iñömö, Aamö cæte gocæminimpa, ante cædinque wënæ wënæ cæte mönö wentamö mongæñö ö ænte teëmë mongængantapa. Ee mongæñongante tömengä ingante awää timpodäni wængä adinque baonque ante mönö wënæ wënæ cæpämo iñömö ëwente baï ba ïnique mönö do aamö cæte baï mänïnö ante ëmö cæte gomompa. ⁷ Waocä æmæwo wængaingä inte edæ ædö cæte wënæ wënæ cæquingää. Edæ tömengä nänö wënæ wënæ cægaïnö ante ëmö cæte aamö cæte baï gogaingä ingampa.

⁸ Mönö Codito tönö äawocaque baï ëwocadinque adopoque wængäimö inte mönö tömengä tönö godongämæ quëwengæimpa, ante wede

pönëmompa. ⁹ Edæ do wænte ñäni ömæmonte mïngä quëwënongä inte Codito wæætë mempoga wænguingä ïnämäi ingampa. Tömengä ñöwo wæwocadämaï iñongante tömengä ingante, Wæmäwe, ante ædö cæte anguïi. Iñæmpa, wænämäi incæcäimpa, ante do ëñëmompa. ¹⁰ Tömengä adopoque wæninque mönö wënæ wënæ cægaïnö ante æmæwo wido cæcæte ante teémë mongænte wængacäimpa. Wæætë ñäni ömæmonte mïngä quëwëninqe tömengä, Wængongui beyænque cæte quëwencæboimpa, ante quëwengampa. ¹¹ Minitö adobaï Codito nempo quëwënömïni inte wiwa mïni cægaïnö ante æmæwo wido cæcæte ante cædinque, Itota Codito tönö adopoque wængälmö ïmompa, ante wæætë, Mönö Wængongui beyænque cæte quëwengæimpa, ante pönëninque quëwëedäni.

¹² Mänömaï beyæ mïnitö, Baonga mönö ñömænguiñö quëwëninqe mönö wënæ wënæ cæinënö ante mönö ëñente cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aadinque edæ wënæ wënæ mïni cæinëwënö ante edæ ëñenämäi inte quëwëedäni. ¹³ Ayæ mïnitö, Bado, ante edæ, Botö baonca wiwa cæcæimpa, ante edæ mïnitö baö quiomë i incæ wënæ wënæ cæquinque ante edæ godö cædämaï iedäni. Wæætë do wæwocagaïmïni inte ñäni ömæmonte mïimïni quëwëninqe mïnitö wæætë Wængongui ingante nämä godömïni æncæcäimpa. Edæ, Botö baö ïnï edæ tömäo Wængongui qui impa, ante pædæ godöninque mïimïni quëwëñömïnite tömengä wæætë mïnitö tönö godongämæ cædinque nö poni cæcæcäimpa. ¹⁴ Edæ Möitee wodi nänö

wææ angaïnö ante ëñëmïni incæte wïï mäninö beyænque quëwëmïnipa. Wæætë Wængonguï waadete pönö cæcä beyænque quëwëmïni inte mïnitö wënæ wënæ mïni cæinëwënö ante ëñente cædämaï inte quëwencæmïnipa.

Wiwa mönö cæinëwënö ante mönö ëñënämäi ingæimpa

¹⁵ Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante ëñente beyænque wïï quëwëmö inte mönö Wængonguï waadete pönö cæcä beyænque quëwëmompa. Nåwangä impa. Ìnique mönö æbänö cæquïï. Wadäni iñömö idiquibæ ante pönëníque, Wængonguï pönö cæcä beyænque né quëwënömö inte mönö wæætë wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewëñänipa. Mönö iñömö ædö cæte mänömaïnö ante cæquïmöö.

¹⁶ Wacä ingante né cæte quëwëmïni bacæte ante cædinque mïnitö, Bado, bitö botö awënë badinque edæ ämi ëñente né cæbo baboe, ämïni ìnique edæ mäningä mïnitö ïmïnite ö aengä ate tömengä beyænque cæte quëwëmäimïnipa. Mäninö ante pönëmïniyaa. Ayæ adobaï mïnitö wënæ wënæ cæinente mïni wædö ante Ao ante cæmïni ìnique mïni wænguinque edæ mäninö beyænque cæte né quëwëmïni inte wæbaïmïnipa. Wæætë Wængonguï ingante, Bado, bitö botö Awënë iñömi inte edæ ämi ëñente né cæbo baboe, änique mïnitö nö cæte mïni quëwenguinque tömengä beyænque né cæmïni babaiñnipa. ¹⁷ Mïnitö doyedë mini wënæ wënæ cæinëwënonque ante cædinque mïnitö awënë beyænque cæte né quëwëmïni baï ingamïnipa. Nöwo guiquenë Wængonguï nö nänö änö ante odömömöni ëñëníque mïnitö iñonque

ante edæ nē ëñente cämïni bamïnitapa. Mänömaï bamïnipa, ante adinque botö Wængonguï ingante waa ate pönëningue apænebopa. ¹⁸ Ayæ wënæ wënæ mïni cædö beyænque cæte nē quëwëmïni inte wæyöminite Wængonguï ñimpo cæcä ate mïnitö abæ tawænte ee gote baï quëwëmïnipa. Nöwo wæætë tömengä nänö nö cædonque ante ëñente cämïni ïnique mïnitö edæ nē nö cædongä nempo quëwëningue tömengä beyænque cæte nē quëwëmïni bamïnipa.

¹⁹ Mïnitö önomïnique inte æiquedö ædæmö ëñenguïmïnii, ante wædinque botö, Waocä nänö cæi baï impa, ante tededinque odömömo aedäni. Wëenëñedë wënæ wënæ cædinque godömenque quingämë baï quëwencæte ante mïnitö, Bado, ante quiomë incæ mïni baonga wïwa cæquinque pædæ godö cämïnitapa. Mänömaï beyænque ëñenämaï mïni cæinëwënö ante ëñente cædinque edæ mïnitö mänïnonque ante nē cæte quëwëmïni ingamïnimpä. Nöwo guiquënë tæiyæ waëmö mïni ëwocate quëwenguinqe ante mïnitö baö ïñi edæ, Wængonguï qui impa, ante tömäo pædæ godöedäni. Ayæ mïni nö cæquinque ante edæ tömengä beyænque nē cämïni inte quëwëedäni. ²⁰ Wëenëñedë ïñömö mïnitö wënæ wënæ mïni cæinënö beyænque cæte nē quëwëmïni baï inte wægamïnimpä. Mäniñedë mïnitö nē nö cædongä nempo quëwënämaï ingaïmïni inte tömengä nänö angaïnö ante edæ ëñenämaï ingamïnimpä. ²¹ Mäniñedë quingämë baï mïni cægaïnö ante pönente wædinque mïnitö ñöwo ïñömö guingo imonte bamïnipa. Edæ mänïnö mïni wïwa cægaïnö

beyæ ante dicæ watapæ tote baminiyaa. Ìñæmpa edæ mïni wænguinque mänömaï cægamïnimpa.

²² Nöwo guiquenë, Wënæ wënæ mïni cæinewenö ante idæwaa ëñencæmïnimpa, ante cædinque Wængongui gä pe æmpote ængä ate mïnitö abæ tawænte baï Wængongui nempo wæætë ee pongamïnimpa. Ìnique në gä pe æmpocä nempo quëwëninque mïnitö tömengä ingante cæte në quëwëmïni inte mïni cöwë wænämäi quëwenguinque tæiyæ waëmö ëwocamïni bamïnipa.
²³ Mönö waocabo mönö wënæ wënæ cædö beyæ ante paga cæte baï cædinque Wængongui mönö ïmonte pönö pangä wænguenëmö ïmompa. Wæætë, Wantæpiyæ quëwencæmïnimpa, ante adocä incæ mönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ cædinque mönö ïmonte önonque pönö ængä beyænque mönö cöwë wænämäi quëwëmompa.

7

Ëñente cæquenëmö inte ñä cæyænte baï ingamöimpa

¹ Ìñänäni ëñeedäni. Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongaïnö ante do adimini ïmïni incæte mïnitö ïimaï ante ëñemïnyaa. Edæ, Ëñente cæedäni, ante tömengä müñäni quëwënänique ìnänite wææ ante yewæmongacäimpa. Ìnique waocä do wæningä iñongante, Cæe, äñomö tömengä müingä ingampa diyæ cæquingää. Edæ dobæ wængäimpa.

² Ìimaïnö ante pönëedäni. Onquiyængä ingante ñänönäni mongä ate tömengä nänöogængä müingä nänö quëwenganca onquiyængä iñomö tömengä nänöogængä ingante ëñente quëwencæcäimpa,

ante wææ ante yewǣmongatimpa. Wæætë edæ tömengä nänöogængä wængä ate onquiyængä owæmpoingä inte adocanque quëwëñongante mänömaïnö ante edæ ædö cæte wææ anguïi.

³ Ìninque nänöogængä ayæ müngä quëwëñongante onquiyængä wacä ingante godö guëa mongä adinque, Bitö nänöogængä müngä iñongante bitö wacä ingante guëa godö mömipa töö, ante püñänipa. Incæte tömengä nänöogængä wængä ate abæ tawænte gote baï tömengä adocanque quëwëñongante, Wacä ingante mönämaï incæbiimpa, ante ædö cæte wææ anguïnänii. Do owæmpodingä inte wacä ingante mongä adinque tänocä quëwengampa diyæ wææ anguïnänii. Edæ owæmpodingä inte tömengä do mongampa.

⁴ Mänömaï beyæ botö tönïñamïni, Mönö adobaï ïmomba, ante ämo ëñeedäni. Nänönäni né möningä iñömö ëñente cæquënengä ingä baï münitö wëenëñedë adobaï Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæquënemïni inte ñä cæyænte baï ingamünimpa. Mänömaï inte wæyöminite Codito iñömö, Minitö botö nempo quëwëninque waincate baï cæmïni badinque Wængongui beyænque ante ëñente cæcæmïnimpa, ante pönö cægacäimpa. Tömengä baonga ponte ëñadinque mönö beyæ wænninque ñäni ömǣmongacäimpa. Ìninque mönö tömengä tönö adobaï wænte baï ingaïmö inte mönö wëenëñedë mönö ëñenguënengaïnö ante edæ ædö cæte wæætë ëñenguënemö inguïmö. Wæætë edæ né ñäni ömǣmongaingä nempo quëwëñomo inte mönö tömengä quïmö iñömö ïmomba.

⁵ Doyedë iñömö mönö né wæwocamö iñömö inte

baonque ante pönente mönö quëwëñedë Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante ëñente wædinque godömenque wïwa cæinewente wæmö batamompa. ïninque mönö baaca incate baï cædinque mönö wænguinque wënæ wënæ cætamompa. ⁶ Wëenëñedë wææ änäni ate mönö, Ædö cæte ëñente cæquüi, ante ñä cæyænte baï wægaïmö inte mönö edæ Codito tönö adopoque wænte baï ñi cæyænte baï bagamöimpa. Nöwo guiquenë adopoque wængaimö inte mönö Möitee wodi pedæne ante nänö wææ ante yewæmongaïnö ante wii ëñente cæquenämö inte abæ tawænte baï gomompa. Wæætë edæ Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca beyæ quëwëmö ïnömö inte mönö tömengä miïne nänö änonque ante ëñente cæmö ïmompa.

Wënæ wënæ botö cædö beyæ ante wæbopa, ante

⁷ ïninque æbänö ante anguïmoo. Möitee wodi, Wënæ wënæ cæquüi, ante yewæmongacäimpa, ante botö dicæ antawogaa. Ædö cæte edæ mänömaï anguüi. ïñæmpa tömengä wææ änämaï ingä baï botö, Quïnö wënæ wënæ cæte i, ante ëñenämäi incædömoimpa. Botö edæ, Wacä qui æinente wæbo incæte botö änämaï inte ee abo inte waa cæbopa, ante pönengabooimpa. Möitee wæætë, “Wacä qui ante æinente wædämaï ie,” ante wææ angä beyænque botö, Æ æinente botö wædö incæ wënæ wënæ impa, ante tæcæ ëñentabopa. Mäninö ante änämaï ingä baï botö, Wënæ wënæ impa, ante ëñenämäi incædömoimpa. ⁸ ïninque në wënæ wënæ cædömo inte botö Möitee nänö wææ angaïnö ante önömoncaque ëñente ate botö quingämë baï tömancoo ante godömenque æinente wætabopa. Edæ

tömengä wææ änämaï ingä baï mönö wënæ wënæ cædö iñömö edonque ïnämaï inte edæ dæ ante baï incædönimpa.

9 Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongaïnö ante botö adämaï ïmoyedë botö önonque wædämaï quëwengaboimpa. Wæætë, ïimaï wææ ante yewæmonte ongomba, ante adinque botö, Æ, wënæ wënæ cæbo ïmopa, ante tæcæ ëñeninqe, **10** edæ näne wænte baï botö, Wæwocabo ïmopa, ante wætabopa. Edæ, ïimaï cædinque quëwencämïnimpa, ante wææ ante nänö yewæmongainta adinque botö edæ, Botö wænguinque wïi ëñente cæbopa, ante tæcæ ëñeninqe wætabopa. **11** Edæ Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainta do adïmo inte mäninö ante ëñenämaï cædinque botö pante wænguinque wënæ wënæ cætabopa. Edæ, Önonque wënæ wënæ cæte tocæï, ante wapiticæ pönente cæyömote tömengä nänö wææ angaïnö ante odömönäni ëñemo beyænque botö, Æ, botö wænguinque wënæ wënæ cæbopa, ante wægaboimpa.

12 Wængongui nänö wææ angaïnö iñömö tæiyæ waëmö ïnepa. Ayæ Möitee wodi adobaï mänïne tæiyæ waëmö iñedö ante apænedinqe, ïimaï cæedäni, ante wææ äninqe, Mïni waa cæte quëwenguïnque ëñente cæcämïnimpa, ante nöingä pönü angacäimpa.

13 ïnique tömengä, Mïni waa quëwenguïnque impa, ante nänö wææ angaïnö incæ botö ïmote ædö cæte wænongui. Wængongui wæætë, Quïnö wënæ wënæ cæte ï, ante edonque acæmïnimpa, ante pönü waa cædinque, Mïnitö ëñenämaï ïmïni

beyænque mïni wænguinque impa, ante wææ angacäimpa. Ìninque Wængonguï nänö wææ angaïnö beyænque botö ïñömö, Wënæ wénæ cægaboimpa, ante edonque atabopa.

¹⁴ Mïnitö tæiyæ waëmö ëwocacæmïnimpa, ante Wængonguï mönö öñowoca beyænque ante wææ angacäimpa, ante do ëñëmompa. Incæte botö wïwa cædönö beyænque cæte né quëwëmo inte botö edæ ömæwocate baï inte wæbopa. ¹⁵ Edæ botö waa cæinente wædö ante cædämäi inte botö wæætë edæ, Wïi cæinente awædö, ante botö pünte adö incæ edæ do cæte wæbopa. Ìninque botö, Æbänö cæboo, ante ëñenämaï ïmopa. ¹⁶ Wængonguï nänö wææ angaïnö ante ëñenämaï cæbo incæte botö ëñenämaï botö cædö ante wïi cæinëmopa. Mänömaï botö wïi cæinënö beyænque botö, Wængonguï waa cædinque wææ angacäimpa, ante baï cædinque tömengä nänö wææ angaïnö ante edæ Ao ante baï cæbopa. ¹⁷ Incæte botö wodi wïi tömëmo änö ante cæbopa. Wæætë edæ botö wïwa entawënö beyæ wïi cæinente botö wædö ante do ëñente cædinque wæbopa. ¹⁸ Edæ ancaa waa cæinente wæbo incæte botö dicæ waa cæbogaa. Mänömaï beyæ botö, Botö baonga quëwëninque botö waa cæquïnö ïñömö edæ dæ ampa, ante do ëñëmopa. ¹⁹ Waa poni botö cæinënö incæ cædämäi inte wæbopa. Wæætë edæ wénæ wénæ cæte botö wïi cæinente wædö ante ancaa cæte wæbopa. ²⁰ Ìninque botö wïi cæinëmo inte do cæbo ìninque wïi tömëmo cæbopa. Wæætë wïwa cæquinque botö entawënö beyænque edæ wénæ wénæ cæte wæbopa.

²¹ Waa cæinente wæbo incæte botö wénæ wénæ cæquïnö edæ do entawente wæbopa. Ìninque

botö ñä cæyænte baï ïmopa, ante do abopa.
 22 Edæ botö Wængongui nänö wææ angaïnö ante mïmönë pönënique watapæ tobopa. 23 Incæte, Wængongui nänö wææ angaïnö ante botö pönënö incæ ëñenämaï ingæimpa, ante botö edæ wade wææ ante entawente baï inte wæbopa. ïninque nämä wææ ante baï mïmönë botö pönënö tönö wade, Ëñenämaï ingæimpa, ante wææ ante botö entawënö tönö näämæ guëadö guëa cæ baï inte wæbopa. Edæ mänïne beyæ wiwa botö cæquïnö entawënique botö yæguincamena ñä cæyænte baï inte wæwëmopa.

24 Edæ cætawente wængui wæ. Botö wiwa cæquïnö entawente beyæ botö wænguiñö ëñate wæyömote æcänö edæ æna beyænque quëwëmaïmoo, ante wæbopa. 25 Edæ, Itota Codito beyænque quëwenguïmo ïmopa, ante botö Wængongui ingante waa ate pönente apænebopa. ïninque Wængongui nänö wææ angaïnö ante ëñeninque botö tömömo mïmöno tömengä beyænque cæte në quëwëmo ïnömo ïmopa. Incæte botö ëñayö beyæ botö wiwa cæinënö beyænque cæte në quëwëmo inte wæbopa.

8

*Wængongui Önöwoca ingante ëwocate
 quëwengæimpa*

1 ïninque mönö Itota Codito nempo quëwënique mönö wiwa cæinente wæwënö ante cædämaï ïnömo inte wæætë tömengä Önöwoca pönö angä ëñeninque cæte quëwëmö adinque Wængongui ïnömö, Mïni wænguinque, ante apænte änämaï

ingampa. ² Edæ wïwa cæinente mönö wæwënö ante mönö wænguinque ëñente cæyömonte Itota Codito iñömö pönö gä peyæmpote baï ö aengä beyænque mönö abæ tawænte ee gote baï quëwëmompa. Ayæ tömengä Önöwoca në quëwënongä nänö wææ änö ante wæætë mönö ëñente cæinente quëwëmompa.

³ Edæ Möitee wodi, Iïmaï cæedäni, ante wææ änongä mönö iñömö wïwa cæinente mönö wæwënö beyænque aquïï piñænämäï ëñadömö inte, Mönö ædö cæte ëñente cæquïï, ante wægamöimpa. Mönö waocabo mänömaï wënæ wënæ cædömö inte wæyömö Wængonguï wæætë, Waocä bacæcäimpa, ante tömengä Wengä ingante da pönongä pöninque mönö wïwa cæinentali baï adotai baï ëñate pægacäimpa. Ëñate pædinque tömengä nämä baö nänö ëñayö ante edæ, Wængonguï qui impa, ante pædæ godonte baï cædinque wënæ wënæ mönö cædö beyænque ante wængacäimpa. Mänömaï cædinque Wængonguï mönitö ïmönite apænedinque, Mïni wænguinque mïnitö baonga ëñadinque wënæ wënæ cæmïni awædö, ante apænte angacäimpa. ⁴ Mänömaï pönö cædinque tömengä, Wïwa cæinente mïni wæwënö ante ëñente cædämäï inte mïnitö ñöwo wæætë botö Önöwoca ingante ëwocadinque tömengä beyænque quëwëminipa. Iñinque nö pönü botö wææ angaïnö ante tömänö ante ëñeninque nö cæte quëwencæmïnimipa, ante cægacäimpa.

⁵ Adopoque ëñadinque baonque në ëñadäni guiquënë wïwa cæinente näni wæwënö ante pönente cædänipa. Mempoga ëñadinque Wængonguï Önöwoca ingante në ëwocadäni guiquënë tömengä nänö änönque ante pönente cædänipa. ⁶ Wïwa

cæinente näni wæwënö ante cæcæte ante në pönëwënäni guiquënë tömënäni näni wænguinque mäninö ante pönëwënänipa. Wæætë Wængongui Önöwoca angä ëñente në pönënäni guiquënë tömënäni näni gänë entawente quëwenguinque edæ mänömaï pönënänipa. ⁷ Waodäni wïwa näni cæinente wæwënö ante cæcæte ante në pönëwënäni iñömö edæ Wængongui ingante piñte cædänipa. Wængongui näno wææ äno ante tömënäni önömoncaque ëñënäni inte edæ wïi ëñente cædänipa. Iñæmpa tömengä Önöwoca ingante ëwocadänipa diyæ ëñente cæquïnäni. ⁸ Wïwa cæinente näni wæwënö ante cæcæte ante në cædäni iñömö, Wængongui waa acæcäimpa, ante ancaa cædäni incæte Wængongui wæætë edæ waa todämaï incæcäimpa.

⁹ Minitö guiquënë Wængongui Önöwoca ingante ëwocamini iñinque edæ wïwa cæinente mïni wæwëninö ante cædämaï inte quëwëmïni ïmaimïnipa. Wæætë edæ tömengä Önöwoca angä ëñente cæte quëwëmaimïnipa. Incæte waocä æcämenque incæ Codito Önöwoca ingante ëwocadämaï ingä iñinque tömengä wæætë Codito nempo quëwënämaï ïmaingampa. ¹⁰ Minitö guiquënë Codito ingante entawëmïni iñinque wënæ wënæ mïni cægaïnö beyænque mïnitö baö incæ tömengä tönö adopoque wænte baï ëñamïnipa. Incæte Codito näno nö cædönö entawëmïni inte mïnitö önöwoca mempoga ëñate baï mïiwoca ëwocamïnipa. ¹¹ Itota ingante Wæmpocä, Näni ömæmöe, angä ëñëninque näni ömæmongacäimpa. Ayæ mïni baö ñömæintai

ëñayömänte tömengä Önöwoca pö guiidinque quëwengä ïnique Wæmpocä wæætë mïnitö ïmänte, Näni ömämöe, ante adobaï angä näni ömämmoncæmïnimpä. Edæ tömengä Önöwoca mïni në ëwocadongä töön tömengä pönö cæcä ate mïnitö baö incæ ñömænämäi intai bacæimpä.

¹² ïnique botö töniñamäni ëñeedäni. Wængongui Önöwoca angä ate mönö ëñente cæquenemö ïmompa. Wæætë wïwa cæinente mönö wæwënö ante wïi ëñente cæte quëwenguënemö ïnömö ïmompa. ¹³ ïñæmpa wïwa cæinente mïni wæwënö ante ëñente cæmïni ïnique mïni æmæwo wænguinque cæbaïmïnipa. Wæætë Wængongui Önöwoca ingante ëwocadinque mïnitö wïwa mïni cædïnö ante wido cæmïni ïnique mïni quëwenguinque ïmaimpä.

¹⁴ Ædänidö ïnänte Wængongui Önöwoca töö æmænte angä ate ëñente goda ïñömö tömänäni ïñömö edæ Wængongui wénäni ïnänipa. ¹⁵ Minitö guïñente mïni wægaïnö beyænque ñä cæyænte baï në quëwengaïmïni inte ñöwo wæætë Wængongui Önöwoca ingante ænique wïi adobaï guïñente wæmïni ïmïnipa. Wæætë Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque mïnitö näwä wëmïni bamïnipa. Ayæ tömengä Önöwoca pönö cæcä ænte ëwocadinque mönö guïñenedämaï inte edæ, Mæmpo, botö Wæmpo, ante apænemompa. ¹⁶ Edæ mönö mïmönë ponte apænedinque Wængongui Önöwoca incæ, Bitö Wængongui näwä wëmi ïnömi ïmipa, ante apænecampa. ¹⁷ ïnique mönö Wængongui wëmö ïnömö inte tömengä nänö pönonguinc oo në ænguïmö

ïmompa. Edæ Codito tönö äanque baï caate wæmö ïnique mönö tömengä ñää baï nänö émö baï ñää adobaï émöninque tömengä tönö edæ godongämæ ænguümö ïmaïmompa.

Ñää baï mönö entawenguümö

18 Botö ïïmaï ante pönëmopa. Ñöwo caate mönö wæpämo iñömö pönömenque iñonte ïncayæ ate ñää baï mönö émonguümämo guiquenë wii adobaï wædænque inte godömenque nanguï poni ingæimpa. 19 Æyedënö Wængonguü wénäni tæi émonte badinque edonque a ongonguinänii, ante acæte ante edæ Wængonguü nänö badongaincoo incæ nanguï aïnente wædinque wänö conte baï ongoncoopa. 20 Edæ wénæ wénæ cædämaï incoo iñonte mönö waocabo mönö éñéñämaï cægaïnö beyæ Wængonguü nänö badongaincoo önoncooque baï bagatimpa. Wiï nämä änö beyæ mänömaï bagatimpa. Wæætë Wængonguü në, ïncayæ ate watapæ bacæimpa, ante angaingä inte adocä angä beyænque önoncooque baï bagatimpa. 21 Edæ Wængonguü nänö badongaincoo ñömænguincooque inte yæguincamena ñä cæyænte baï wæyoncoote Wængonguü gä pe æmpote baï godö cæcä beyænque ñömænämaï inguincooque bacæcoimpa. Mönö Wængonguü wéñämö iñömonte tömengä pönö ñimpo cæcä ate mönö abæ tawænte baï tæi émonte bamö baï tömengä nänö badongaincoo adobaï abæ tawænte baï mïincooque bacæcoimpa. 22 Wéñæ nantate, Æiquedö éñaquingää, ante näni wæ baï Wængonguü nänö badongaincoo incæ ñöwo ganca godongämæ nantate baï, Æiquedö waa baquüi, ante ö ö wæconcoopa.

23 Ayæ Wængonguï mönö ïmonte mä pönöninque tömengä Önöwoca ingante pönongä ænte do ëwocamö ïnömö inte mönö adobaï, Mönö baö miiñö ëñaquinque æquedö Wængonguï wëñæmö ædæmö baquïi, ante nanguï æinente wänö conte ö ö wæmompa. **24** Edæ Codito, Botö iincayæ ate badömo ate watapæ bacæimpa, ante pönëedäni, änique mönö ïmonte edæ ængä beyænque quëwëmompa. ïnique mäninö edæ, Watapæ bacæimpa, ante nänö angainö ïñömö ïnque ba acæte ante mönö ayæ wänö cömompa. Mäninö watapæ do ba amo baï mönö, Ayæ ate watapæ ba acæimpa, ante änämaï incädömöimpa. Waocä do æningä inte, Æinente wæbopa, ante quïnante anguingää. ïñæmpa edæ dobæ ængantapa. **25** ïnique mönö æinente wædö ante mönö cówë ængæimpa, ante wede pönëmö ïnique mönö wæntædämaï inte ee wänö cömompa.

26 Ayæ adobaï mönö aquïimö pönï ïñömonte Wængonguï Önöwoca mönö beyæ cæcampa. Æbänö cæte Wængonguï ingante apænequïi, ante ëñenämaï inte wæyömonte tömengä wii waomö tededö ante apænedinque tömengä önöwënenque mönö beyæ apænecampa. Mäninö tömengä nänö tededönö ante mönö guiquënénö inte önoneca ædö cæte tedequïi. **27** Mönö Wængonguï quïmö tæiyæ waëmö ëwocamö ïñömonte Wængonguï Önöwoca ïñömö mönö beyæ apænedinque, Mæmpo Wængonguï nänö angainö baï bacæimpa, ante pönënique apænecampa. ïnique mönö mímöno do adongä inte Mæmpo Wængonguï ïñömö edæ, Botö Önöwoca æbänö pönënique apænecää,

ante do ëñengampa.

Në tæïi ëmöninque mönö gänä cæmö ïmompa, ante

28 Wængongui, Botö änö baï ïnque bacæimpia ante cæcæmïnimpa, ante mönö ïmonte aa pegacäimpia. ïnque tömengä nänö änö baï në cæmö inte mönö tömengä ingante waadete pönemö ïñömonte Wængongui wæætë mönö beyænque cöwë waa pönö cæcä ate mönö edæ, Inguipoga æbämë ba incæte mönö waa pöni quëwenguinque impia, ante edæ do ëñémompa. *29* Doyedë badöninque Wængongui ïñömö, Botö Wengä Bamoncadengä ïñongante ïnäni tömengä biwiidi badinque nanguï ïnäni yebænte bacædänimpa, angacäimpia. ïnque tömengä mänömai cæcæte ante cædinque, Do botö në agaïnäni ïñömö töménänique botö Wengä nänö entawënö baï adobaï entawencædänimpa, ante badongacäimpia. *30* Ayæ, Botö Wengä nänö entawënö baï entawencæmïnimpa, ante nänö në angaïnäni ïñönänite do aa pegacäimpia. Ayæ tömengä nänö aa pegaïnäni adodäni ïnänite, Botö ayömo münitö nö cæmïni bacæmïnimpa, ante badongacäimpia. Tömengä ayongä nö cædäni në bagaïnäni ïnänite tömengä, Minitö tæï ëmonte badinque ñao baï ëmonte bacæmïnimpa, ante do badongacäimpia.

31 ïnque æbänö ante anguïmoo. Edæ Wængongui mönö tönö godongämæ cæcä ïñongante æcänö mönö ïmonte bæ taquingää. Edæ dæ angampa. *32* Tömengä Wengä adocanque ïñongante Wængongui pæ gompodämaï inte da pönongä pöninque tömengä wæætë mönö tömämö beyæ teëmente wæætë wængacäimpia.

Mäningä ingante da pönöninque Wængongui tömengä näno ëagaincoo ante ædö cæte pönönämaï inguingää. Edæ, Botö Wengä tönö godongämæ entawencæmïnimpä, ante Wængongui tömancoo do pönongä æmompa. ³³ Wængongui mönö ïmonte apænte ængä ongöñömonte æcänö, Wiwa cæbipa töö, ante apænte anguingää. Ìñæmpa Wængongui incæ, Botö ayömo mïnitö edæ nö cæmïni ïmïnipa, ante badongä bamöimpä. ³⁴ Itota Codito næ wængaingä inte godömenque ñäni ömæmongaingä inte Wængongui tömämæ ïnö do tæ contate a ongongampa. Ayæ mönö beyæ Wængongui ingante cöwë apænecampa. Tömengä mänömaï cæcä adinque mönö ïmonte æcänö, Bitö wænguinque, ante apænte anguingää. Ìñæmpa wii eyepæ ïnänipa.

³⁵ Codito mönö ïmonte waadete pönente aayongä æcänö gä pe æmpote ö ænguingää. Edæ, Ædö cæte cæquïmöö, ante wæmö incæ caate wæwëmö incæ mönö ïmonte togænte pänäni wæmö incæ mänömaï wæyömonte mönö Codito dicæ mäniñedë edæ waadedämaï inguingää. Mönö wænguinque gue ænente wæmö incæ weocoo ömaamö inte wæmö incæ tömengä mönö ïmonte dicæ waadedämaï inguingää. Quiëmë beyæ, Mini wænguinque, ante wææ änäni wæyömonte yaëmenca tacadäni wæyömonte Codito mäniñedë dicæ waadedämaï inguingää. ³⁶ Edæ Wængongui ingante ämotamini ante baï yewæmongatimpa.

“Bitö beyænque wænönäni wængui wæ, ante mïnitö tömää itædë wæmönipa.

Obegaidi ïnänite, Wænongæimpä, ante änäni baï,

mönitö ïmönite adobaï, Wænongæimpa, ante
piñäni wæmönipa,”
ante yewæmonte ongö aedäni.

³⁷ Edæ mänämämo mönö wæpämo tömämämo pö ate wædömö incæte mönö ïmonte në waadete pönengä nempo ongörinque mönö tæï ëmonte godömenque gänä cæte ongömompa. ³⁸ Botö do ëñente pönemopa. Mönö në waadete pönengä nempo ongöñömonte mönö wænguimämo incæ mönö quëwenguimämo incæ anquedoidi incæ wënæidi incæ ñöwopämo incæ iincayæ ponguimämo incæ tæï näni piñäämämo incæ mänämämo tömämämo ædö cæte mönö ïmonte gä pe æmpote ö ænguü. ³⁹ Ayæ edæ æibæ mönö æite wæquimämo incæ guibæ mönö wæænte wæquimämo incæ quiëmë Wængonguü nänö badongaïmämo incæ mänämämo tömämämo ïñömö mönö Codito nempo ongöñömonte ædö cæte gä pe æmpote ö ænguü. Edæ Wængonguü nänö waadete pönëö entawëninque mönö Awëñë Itota Codito ïñömö mönö ïmonte waadete pönëinque pæ gompoyongante mänämämo tömämämo incæ gä pe æmpote ö ænämaï ingæimpa. Ämo ëñëmaïmipä.

9

*Idægoidi ïnänite Wængonguü apænte angacäimpa,
ante*

¹ Botö ïñömö edæ mümö entawëmo inte nämä apænte pönëñömote Wængonguü Tæiyæ Waëmö Öñöwoca adoyömö ante apænecä ïnique botö ædö cæte babæ wapiticæ anguimoo. Edæ Codito nempo quëwënömo inte botö nö poni apænedinqe iimaï ämopa. ² Mïmöno

cöwë cæwënente wæwëmo inte botö ïimaï ante pönéninque nanguï wæbopa.³ Botö guiidénäni botö tönö adodäni ïnönäni ïñönänite Wængonguï ængä beyænque quëwencædänimpa, ante botö nanguï änинque wæbopa. ïninque Wængonguï tömänäni ïnänite, Quëwencæmïnimpa, ante æninque wæætë botö Codito nempo quëwëñömote botö ïmote piñinque tatodonte wido cæcä baï botö Ao ante piyænë cæcædömoimpa.

⁴ Tömänäni ïñömö idægoidi ïnänipa. Wængonguï pæpogacä pædäni ïnique tömänäniqü tömengä wënäni ingadänimpa. Tömänäni ïnänite Wængonguï ñäö entawente nänö tæi ëmönö ante odömongä adinque tömänäniqü næ agaïnäni ïnänipa. Tömänäni ïnänite apænedinqü Wængonguï, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämïni ïnique mönö godongämæ waa cæcæimpä, ante cægacäimpä. ïmaï cæedäni, ante tömengä tömänäni ïnänite tänö wææ angä ëñente mänïnö nänö wææ angaïnö ante tömänäniqü næ mangaïnäni ïnänipa. Wængonguï oncònë ñænæncònë wadäni guiidämaï ïñönänite idægoidique guuite tömengä ingante waa ate ædæ wæænte apænedänipa. Tömänäniqü ïnänite Wængonguï, Cöwë waa cæcæboimpa, ante mä apænegacäimpä. ⁵ Mönitö, Mæmæidi, ante möni næ angaïnäni incæ idægoidi mæmæidi adodäni ïnänipa. ïninque tömänäni Pæingä badinque mönö Codito inguipoga ëñagacäimpä. Tömengä ïñömö tömämö Wængonguï ïnongä ingampa, ante adinque mönö tömengä ingante apænedinqü, Tömëmi toquinque pönö waa cæbi æmönipa, ante mönö cöwë ñimpo cædämaï apænecæimpä. Mänömaï

impa, ante botö, Amëë, ämopa.

6 Idægoidi quëwencædänimpa, ante nänö angaïnö baï Wængonguï cædämaï ingacäimpa, ante botö dicæ ämogaa. Wæætë edæ ïïmaï impa. Nåwå idægoidi näni wede pönënö baï pancadäniya pönënämai ïnäni ïñönänite botö töménäni ïnänite, Nåwå idægoidi ïnänipa, ante apænedämaï ïmopa.

7 Edæ Abadää wodi pæïnäni incæ pancadäniya ïñömö, Abadää wodi wënäni, mönö änönäni wii ïnänipa. Wæætë, “Botö ayömo Itæca wënänique bitö pæïnäni inguïnäni ïnänipa,” ante mæmæ Abadää ingante Wængonguï angampa, ante yewæmongatimpa. **8** Mänömaï ï ïnique Abadää tapæicä né ëñate pædäni ïnänite Wængonguï, Abadää wënäni, ante angantawogaa. Wæætë Abadää wodi ingante apænedinque, Bitö wënäni bacædänimpa, ante Wængonguï nänö né angaïnäni guiquené töménänique tömengä wënäni ïnänipa.

9 Edæ, “Iïñedë impa, ante botö änöñedë botö adodö pömo ate mäniñedë ate edæ Tada incæ wëñængä onguïñængä ingante mancæcäimpa,” änique Wængonguï, Mäninö botö änö baï cöwë cæcæboimpa, angacäimpa.

10 Wiï mäninque impa, ante ëñengæimpa. Godömenque ïïmaï ante mönö pönengæimpa. Wæmpocä adocanque tapæicä ate Adebeca wodi wëna äancadënaque ëñagadaimpa. Mänina wæmpocä ïñömö mönö wæmæ Itæca wodi ingacäimpa. **11** Töménä wëna ayæ ëñadämaï ïñedë ædö cæte wëna wëna cæquïnaa, ædö cæte waa cæquïnaa. Incæte edæ Wængonguï, ïngä ingante apænte æncæboimpa, ante nänö

angaïnö ante cöwë bacæimpa, ante cædinque,
¹² tömëna ayæ cædämaï ïñönate Wængonguï në aa
 pedongä inte, “Bamoncadengä incæ ayæmengä
 ingante në cæcä incæcäimpa,” ante Adebeca
 wodi ingante apænegacäimpa. ¹³ Adobaïnö
 ante Wængonguï beyæ yewæmongadänimpa.
 “Aacobo ingante waadete pönengaboimpa. Etawoo
 ingante guiquënë piïnte agaboimpa,” ante
 yewæmongatimpa.

¹⁴ Ìnique mönö æbänö anguïi. Wængonguï dicæ
 nö cædämaï ingantawogaa. ¹⁵ Wæætë Möitee
 wodi ingante apænedinque Wængonguï ïimaï
 angacäimpa. “Waocä adocanque ingante botö,
 Wïi pänëwædö, änique tömengä ingante do godö
 ñimpo cædinque pänämaï incæboimpa. Adocanque
 ingante në waadete cæinëmo inte botö tömengä
 ingante do godö waadete waa cæcæboimpa,”
 angacäimpa, ante yewæmongatimpa. ¹⁶ Ìnique
 waocä nanguï cæinengä incæte waocä nanguï
 cæcä incæte Wængonguï wïi waocä nänö cædö
 beyænque apænte ængampa. Wæætë nämä nänö
 waadete waa cæinënö beyænque Wængonguï
 waocä ingante godö apænte ængampa. ¹⁷ Edæ
 awënë Padaönö wodi ingante apænedinque
 Wængonguï, “Botö ïimaï ante cæcæte ante bitö
 ïmite ængö cætabopa. Edæ bitö ïmite ængö
 cædinque tæï piñænte pönö cæbo adinque
 waodäni, Wængonguï tæï piñængä inte mänömaï
 cæcampä, ante botö ëmöwo ante inguipoga tömäo
 apænedäni do ëñencædänimpa, ante cætabopa.”
 Wængonguï mänömaïnö ante Padaönö ingante
 apænecantapa, ante yewæmongatimpa. ¹⁸ Ìnique

Wængongui, Adocanque ingante godö waadete ñimpo cæcæboimpa, änique tömengä ingante do godö waadete ñimpo cæcamp. Wæætë wacä ingante guiquenë, Godö cæbo ate mïmö ömædengä bacæcäimpa, änique Wængongui tömengä ingante do cæcä ate edæ mïmö ömædengä bate wæcamp.

19 Mänömaïnö ante yewæmömo adinque bitö wabänö ïimaï anguümi, ante awædö. “Iñæmpa mönitö Wængongui nänö änö ante Baa änämäi iñömönite tömengä, Minitö beyænque impa, ante quünante püinte angää.” Mänömaïnö ante ämitawoo.

20 Bitö iñæmpa önömite iñömi inte Wængongui ingante wæætedö wæætë ämii. Në badongä ingante tömengä nänö në badöninca incæ dicæ, “Botö imote quünante mänömaï badöwemii,” ante dicæ anguüi.

21 Në bædongä iñömö daibo pancaya ænique waa poni wamoncade bædinque ado daibo pancaya ænique önonque ëwenguincade bæyongante æcänö në bædingä ingante Baa anguingää. Në bædongä iñömö në änongä inte bæcamp. Edæ Baa anguümii.

22 Wængongui nänö në pünnäni iñömö tömänäni näni ömæe ëwente wæquinque wiwa cæyonänite tömengä piyænë cædinque wantæpiyæ pänämäi inte ee ongongantawo. Iñæmpa tömengä nänö pünmämo ante adinque do wæcædänimpa, ante cædinque ayæ tömengä nänö tæi pünnämämo ante edonque acædänimpa, ante cædinque Wængongui mänömaï ee ongongä apa änewëe. **23** Ayæ wæætë, Botö waadete godö waa cæbo ænäni inte edæ tömänäni iñömö botö ñäö baï botö ëmönö ante acædänimpa, ante cædinque Wængongui mänömaï

pänämaï inte edæ ee cæcampä. Wæætë, Tömänäni ñäö ïñömö quëwencædänimpa, ante tömengä godö badongä ate töménäni ñäö baï èmönänipa. ²⁴ Edæ möni oodeocabo ïñömönite mïnitö oodeomini ïnämaï ïñömönite Wængonguï mönö tömämö ïmonte mänömaï cæcæte ante aa pegacäimpa. ²⁵ Wængonguï ïïmaï angampa, ante Ootea wodi yewæmongacäimpa.

“Botö guiidënäni ïnämaï ïñönänite botö wæætë,

Botö guiidëmïni, ante apænecæboimpa.

Onquiyængä botö në waadedämäi ingainga ïñongante botö wæætë,

Botö në waadebi ïmipa, ancæboimpa.

²⁶ Ayæ, ‘Botö guiidëmïni ïnämaï ïmïnipa,’ ante botö ongonte äñömö adoyömö ongöninque botö wæætë edæ, ‘Botö Wængonguïmo në Quëwëmo wëmïni ïmïnipa,’ ancæboimpa.”

Ante adocä Wængonguï nänö änö ante yewæmongacäimpa. ²⁷ Idægoidi ïnänitedö ante yedæ änique Itaiya wodi ïïmaï apænegacäimpa. “Gäwapæ wedeca èmönaicoo nanguï pöni öñö baï idægoidi adopodäni nanguï pöni ïnäni incæte pancadäniya guiyä wææntodöni baï mänimpodänique quëwencædänimpa. ²⁸ Edæ

Wængonguï, Inguipoga quëwënäni ïnänite apænte änique botö angaïnö baï do edæ cæcæboimpa, ante në apænegaingä inte tömengä adocä, Idæwaa, ante quingæ pöni edæ ïnique cæcæcäimpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa. ²⁹ Adocä Itaiya wëenë ïïmaïnö ante nänö apænegaïnö baï impa.

“Mönö Awënë në Tæiyæ Awënë tæï piñænongä inte dodäni ïnänite, Mïnitö pæïnäni yebænte nanguï ïnäni bacædänimpa, ante

cædinque pancadäniya ïnänite ata cæpocä quëwengadänimpa. Mänömaï ante cædämaï ingä baï,
 mönö wæætë Todömä quëwengaïnäni baï dæ bad-inque Gömoda näni quëwëñömö dæ ba baï mönö adobaï edæ dæ bacædömöimpa,” ante nänö angaïnö baï impa.

*Idægoidi adobaï pönënинque quëwenguëñenäni
 ïnänipa*

³⁰ Ìnique æbänö ante anguïi. Oodeo ïnämäi ïnäni guiquenë, Nö entawëmöni bacæmönimpa, ante änämäi ingadänimpa. Incæte Wængonguï godö cæcä beyænque tömënäni wede pönënинque wede näni pönënö beyænque Wængonguï ayongä nö entawënäni do badänipa. ³¹ Idægoidi guiquenë, Nö cæedäni, ante möni wææ angaïnö beyænque nö entawëmöni bacæmönimpa, ante në angaïnäni inte eyepæ cædämaï ïnänipa. ³² Quinante eyepæ cædämaï ïnäni. Tömënäni wede pönënämäi ïnäni inte wæætë edæ, Mönö nanguï cædinque nö cæmöni bacæmönimpa, änique oda cæte näni pönënö beyænque dicaboga tee tewate baï cædinque eyepæ cædämaï ingadänimpa. ³³ Edæ do Wængonguï beyæ yewæmongatimpa.

“Aquiëne quëwënäni. Botö Codito ingante Tiöno
 näni quëwëñömö dica baï gö cæbo gongængä
 adinque edæ

waodäni dicaboga tee tewate baï pönënämäi ïnäni
 inte tæ go wææncædänimpa.

Tömengä adocä ingante në pönengä guiquenë
 cöwë edæ guingo imönämäi inte
 quëwencæcäimpa,”

ante yewǣmongatimpa.

10

¹ Botö töniiñamäni eñeedäni. Idægoidi quëwencædänimpa, ante botö mämönë nanguü aïnente wædinque Wængongui ingante apænedinque botö, Bitö æmi beyænque quëwencædänimpa, ante cöwë apænebopa.

² Wængongui beyæ nö cæcæimpa, ante cæinente wædänipa, ante näwangä impa. Incæte tömänäni, Wængongui beyæ nö cæcæte ante æbänö cæquü, ante eñenämaï ïnäni inte önonque cæte wædänipa. Botö, Mänömaï impa, ante në apænebo ïnömo ïmopa.

³ Edæ Wængongui pönö badongä ate mönö tömengä ayongä nö entawëmö bamompa, ante eñenämaï ïnäni inte idægoidi iñömö, Nämä mönö cædö beyænque nö cæmö bacæimpa, ante cædinque edæ oda cægadänimpa. Mänömaï cædinque tömänäni Wængongui nänö nö cægaïnö ante edæ Baa angadänimpa.

⁴ Nö cæmö bacæte ante Wængongui nänö wææ angaïnö ante eñente cæquënëmö inte mönö tömämö wii eyepæ inte wægamöimpa. Mänömaï inte wæyömonte Codito iñömö, Mini pönencabo Wængongui ayongä nö entawëmäni bacæmïnimpa, ante cædinque mäninö Wængongui nänö wææ angaïnö ante tömänö ante ïnque cægacäimpa. ïnque tömengä mänömaï ïnque cæcä adinque Wængongui mönö ïmonte wæætë wææ änämaï ingampa.

⁵ Iïmaï cæedäni, ante botö wææ angaïnö eñente cædinque nö cædäni badänipa, ante Möitee wodi iïmaï ante yewǣmongacäimpa. “Në eñente cæcä iñömö tömengä nänö eñente cædö beyænque

quëwencäcäimpa,” ante yewäemongacäimpa. ⁶ Wæætë, Mönö wede pönencabo æbänö cæte Wængongui ayongä nö entawämö ïmöö, ante iïmaï ante adocä yewäemongacäimpa. “Bitö, ‘Æcänö öönäedë æi äñete wæænguingää,’ ante nämäneque änämaï ie.” Mänömai ante tömengä, Codito ingante æi äñete wææncæte ante mönö pönënämaï ingäimpa, ante ancæte ante yewäemongacäimpa. Iñämpa Codito pönämaï ingampa diyæ æite mäwæmi wæænguingää. Dobæ edæ inguipoga pongacäimpa. ⁷ “Ayæ, ‘Æcänö tadömengadæ wæi äñete ænguingää,’ ante änämaï ie.” Iñämpa Codito ayæ öñongampa diyæ wæite mæmi æænguingää. Edæ Codito dobæ ñäni ömämonte quëwengampa.

⁸ Iñinque, Mönö wede pönencabo æbänö nö cämö bamöö, ante æbänö ante yewäemongacäi. Edæ, Wede pönengæimpa, ante mönitö apænemöni müni ëñenïne ante adode ante iïmaï ante yewäemongacäimpa. “Wængongui nänö nö änöne iñömö edæ bitö weca eyequei pöni ënepa. Edæ bitö öröne tedeyömi bitö mämöno pönëñömi tömengä nänö nö änöne edæ adoyömö pöni ënepa.” ⁹ Æbänö cæte quëwenguïi, ante iïmaï ante ënepa. Itota Codito Tæiyæ Awënë ïnongä ingampa, ante bitö öröneca apænedinque, Itota Codito wænte öñöñongante Wængongui angä ñäni ömämongacäimpa, ante bitö mämöno pönëmi adinque tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa, ante adode incæ ënepa. ¹⁰ Mämöno edæ wede pönëninquë mönö Wængongui ayongä nö entawämö bamompa. Mänömaiñö ante wede pönëmopa, ante öröneca apæneyömonte tömengä ængä beyænque mönö

quëwëmompa.

11 Codito ingantedö ante apænedinque, “Tömengä ingante nē wede pönengä iñömö tömengä edæ guingo imönämaï incæcäimpa,” ante Wængongui angä eñente yewæmongadänimpa. **12** Edæ mōnitö oodeomöni iñömönite münitö wæætë oodeomini iñämäi iñöminite mönö tömämö imonte adinque mönö Awënë iñömö edæ, Adoyömö poni iñünipa, ante acampa. Iñinque tömengä adocä tömämö Awënë iñongä ingampa. Ayæ tömengä ingante aa pemö eñeninque tömengä iñömö edæ tömämö imonte nangui poni pönö cæcä ðemompa.

13 Iímaï ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Mönö Awënë ëmöwo ante apænedinque aa pedäni eñeninque mönö Awënë iñömö edæ tömänäni tömänäni iñänite ængä beyænque quëwencädänimpa.” **14** Iñinque tömengä ingante nē pönänämaï iñäni iñömö ædö cæte tömengä ingante aa pequiñänii. Ayæ tömengä ëmöwo ante eñenämaï iñäni iñömö tömengä ingante ædö cæte pönenguñänii. Ayæ tömengä ëmöwo ante wadäni gote apænedämaï iñönäni tömänäni ædö cæte eñenguñänii. **15** Ayæ edæ wadäni da godönämaï iñönäni nē apænequënenäni wæætë ædö cæte gote apænequïñänii. Iímaïnö ante edæ Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Tömengä waa poni nänö cægaïnö ante nē watapæ apænedäni iñömö tömänäni näni apænecæ gote cægönüwa iñömö edæ waa poni ëwadänipa,” ante näni yewæmonte angaïnö baï impa. Edæ nē apænecæ godäni iñänite Wængongui waa acampa.

16 Mönö Awënë ingantedö ante watapæ

apænedäni ëñeninque idægoidi pancadäniya Ao angadänimpa. Pancadäniya guiquënë Baa angadänimpa. Töménäni mänömaïnö näni cædïnö ante Itaiya wodi iïmaï ante yewæmongacäimpa. “Awënë Wængongui ëñëmi. Mönitö apænemöni töménäni näni ëñenö ante edæ æcänö ëñente pönengää. Iñæmpa në pönengä iñömö edæ dæ angä awædö,” ante yewæmongacäimpa. ¹⁷ Iñinque gode änäni ate në ëñenänique wede pönénäni badänipa. Ayæ Codito näno änönö ante gode ante apænedäni beyænque në ëñenäni badänipa. ¹⁸ Iñinque botö, Mäninö ante idægoidi gobæ ongönänipa diyæ ëñenämaï inguïnänii, ämopa. Do ëñenänitapa, ante edæ iïmaï ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa.

“Në apænedäni inguipoga tömäo gote tededäni ëñenänipa.

Waodäni inguipoga näni quëwenganca quëwëñönänite mäninö töménäni näni apænedö ante do ëñenänipa,” ante yewæmongatimpa.

¹⁹ Ayæ wæætë, Idægoidi önömonca ëñeninque ömæcadäni iñänipa diyæ ëñenämaï inguïnänii. Do ëñenänitapa. Edæ Möitee wodi incæ iïmaï ante yewæmongacäimpa.

“Wadäni önönänique iñönänite botö godö waa cæbo adinque

mïni idægocabo wæætë, Mönitö iñönänite wii pönö cæbii, ante piïnte wæcæmïnimpa.

Ayæ wadäni ocai ömæcadäni iñönänite botö godö waa cæbo adinque mïnitö wæætë në piïnte amïni bacæmïnimpa,”

Ante cæcæte ante Wængonguï pönö cægacäimpa.
20 Itaiya wodi guiquenë Wængonguï beyæ ante
 guñenämäi inte apænegacäimpa.

“Wadäni iñömö botö ïmote ante diqui diqui
 münämäi iñäni incæte do adänitapa.

Ayæ, Wængonguï ingante aïnämönipa, ante änämäi
 iñönänite, Botö ïmote aedäni, ante botö
 odömömo adänitapa.”

21 Äninque Itaiya wodi idægoidi iñänitedö ante
 apænedinque, “Ëñenämäi inte Baa änönäni
 iñönänite botö, Pöedäni, ante tömää itædë önompo
 compo compo cæbo incæte pönämäi iñänitapa.”

11

*Idægoidi pancadäniya iñänite Wængonguï apænte
 ængä*

1 Iñinque botö iñimaï ante apænebopa. Tömengä
 quünäni iñönänite Wængonguï dicæ idægoidi iñänite
 Baa angantawogaa. Iñæmpa botö adobo näwä
 idægobo ïmopa. Abadäö wodi pæïmo iñomo inte
 botö edæ Beencamïnö wodi pæïmo iñomo inte
 tömengä pæïnäni töno adocabobo tömëmo iñomo
 ïmopa. **2** Idægoidi botö quünäni incædänimpa,
 äninque Wængonguï wœenëñedë pöni mönitö
 ïmönite adinque do apænte ængacäimpa. Iñinque
 mönitö tömengä nänö në agaïmöni iñömönite
 tömengä cöwë Baa änämäi ingacäimpa. Idægoidi
 iñänite piïnte äninque Ediya wodi Wængonguï
 ingante apænegacäimpa, ante æbänö yewæmonte
 ongompa, ante münitö adämaï iminitawo.

3 “Awëne eñëmi. Bitö beyæ në apænedäni iñänite
 wænöninque idægoidi godömenque cædinqué,

Wængongui qui, ante näni iya täinca bæ tadinque edæ wido cædänitapa. Ayæ botö adoboque inte edæ ayæ quëwëñömote botö imote wænoncæte ante cædäni wæbo abi.” ⁴ Äñongante Wængongui, “Íñæmpa botö tiæte miido ganca mänimpodäni ïnänite, Botö quïnäni ïnänipa, ante wææ gompobo quëwënäni apa quëwëe. Wadäni näni, Mönitö wængongui Baado ingampa, näni änongä weca botö quïnäni iñömö edæ da guicapodämäi ïnänipa cæbii,” angacäimpa, ante näni yewæmongainta adämaï iminitawoo.

⁵ Nöwo iñömö edæ adobaï impa. Idægomöni möni cabi incæ mæa pöni imoni inte Wængongui ingante Baa änämaï iñömönite tömengä mönitö imönite waadete pönö cædinque, Botö quïmïni ïmïnipa, ante apænte ængampa. ⁶ Ínique, Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængampa, ante adinque tömëmonque waa cæmö beyæ ædö cæte Wængongui apænte ænguingää. Íñæmpa tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui mönö imonte apænte ængä baï, Wængongui waadete pönö cæcamp, ante ædö cæte anguénë ï. Wæætë edæ tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui apænte ængä baï tömengä adocä ædö cæte nänö waadete pönö cædö beyænque mönö imonte apænte ænguenengää. Íñæmpa Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængä ïnique, Tömëmonque waa cæmompa, ante ædö cæte anguii.

⁷ Mänömaï ï ïnique æbänö ante anguii. Edæ idægoidi tömënäni näni nanguui æïnëno ante diqui diqui minte ænämaï iñönäni mönö iñömö Wængongui nänö në apænte ængaïmö imo iñömö

edæ do æntamompa. Në ænämaï ïnäni ïnänite Wængonguï ee ayongante mümö ömædënäni bagadänimpa. ⁸ Iïmaï ante Wængonguï beyæ näni yewæmongaïnö baï ingatimpa. “Tömänäni ïnänite Wængonguï godö cæcä ate möwo möinente baï wædäni inte tömänäni awinka ëmönäni incæ ñöwo ganca adämaï inte wædänipa. Önömonca ëmoncadäni incæ edæ ëñenämaï inte wædänipa,” ante yewæmongatimpa. ⁹ Ayæ awënë odehye Dabii wodi Wængonguï ingante apænedinque iïmaïnö ante apænegacäimpa.

“Wængonguï ëñëmi. Waodäni näni wænguinque gote æämæ bedäni baï cædinque iïnnäni ïñömö edæ wapiticæ näni towënönö ante gote towënänipa. Incæte bitö godö cæbi ate tömänäni näni towënö beyæ edæ wæncædänimpa, ämopa.

Tömänäni tee tewate baï oda cæte wæyonäni bitö godö pämi wæcædänimpa, ämopa.

¹⁰ Bitö godö cæbi ate tömänäni awinka edæ mæ mämonte baï bamöninque adämaï incædänimpa.

Ayæ teëmë mongæninque bocæ ñongænte cöwë wæcædänimpa, ämopa,” ante awënë Dabii wodi Wængonguï ingante apænegacäimpa.

Idægoidi ïnämaï ïnäni quëwënänipa, ante

¹¹ Ñöwo wæætë iïmaï ämopa. Do oda cædäni incæ idægoidi iñömö dicæ ðemæwo tæ go wæænguinäni ïnänitawogaa. Iñæmpa ayæ ate ængæ gantidinque tömänäni në quëwenguïnäni ïnänipa. Incæte Wængonguï, Tömänäni ëñenämaï

cædäni beyæ wadäni quëwënäni adinque idægoidi wæætë, Mönö quëwengade impa, ante piiante wæcædänimpa, ante godö cæcä ate idægoidi edæ oda cægadänimpa. ¹² Ìnique idægoidi ëñenämaï cædinque ænämaï ïnäni beyæ mönö inguipoga tömämæ mönö quëwencabo wæætë edæ nanguï pöni æmompa. Tömänäni ænämaï inte ömæpodäni wædäni beyænque mïnitö idægomïni ïnämaï ïmïni wæætë nanguï pöni æminipa. Ìnique idægoidi näni quëwenguïmämo iincayæ ate eyepæ pöni ænäni ate edæ æbänö baquïi. Edæ idægoidi iincayæ ate eyepæ pöni ænte entawënäni beyænque mönö waocabo tömämö godömenque nanguï pöni ænte entawengæimpa.

¹³ Idægomïni ïnämaï ïmïni ïmïnite apænebo ëñeedäni. Botö ïmote Codito, Idægoidi ïnämaï ïnäni ïnänite apænecæbiimpa, ante da godongä gotabopa. Ìnique botö, Mïnitö ïmïnite né apænebo inte tobopa, ante nanguï tedebopa. ¹⁴ Edæ, Idægoidi ïnämaï ïnäni incæ do quëwënänipa, ante botö tedebo ëñente wædinque botö guiidënäni idægoidi wæætë, Mönitö adobai quëwencæmönimpa, ante piiante wæcædänimpa, ante tedebopa. Ayæ adodäni pancadäniya godömenque pönéninque quëwencædänimpa, ante cædinque botö edæ nanguï tedebopa.

¹⁵ Idægoidi ïnänite Baa ante wido cædinque Wængongui wæætë inguipoga tömämæ quëwëmö ïñömonte piyænë cædinque edæ waadete pönö cægacäimpa. Ìnique tömengä iincayæ ate idægoidi ïnänite Ao ante ængä ate edæ æbänö baquïi. Mäniñedë ate edæ mönö wænte öñonte baï ïnömö

inte edæ mönö ñäni ömæmonte quëwengæimpa.
 16 Ìimaï ante pönengæimpa. Pää pancaboga
 pancæte baï wædænque ïnäni inte täno näni
 pönente quëwencabo iñömö tæiyæ waëmö ïnäni
 ïnique iincayæ näni pönente quëwencabo guiquenë
 päö babo baï adobaï ïnäni inte tömänäni adobaï
 tæiyæ waëmö ïnänipa, ante pönengæimpa. Täno
 pönengaïnäni guiquenë tæcæguinto baï iñönäni inte
 tæiyæ waëmö ïnäni ïnique edæ iincayæ pönänäni
 guiquenë yæpænto baï iñönäni inte adobaï tæiyæ
 waëmö ïnänipa.

17 Odibowæ önonque pæwæ incæ wainca
 incacæimpa, ante cædinque waocä tömengä nänö
 mingaiwæ waa poni incawæ adinque yæpængö
 nämænte godö önonque pæwæ yæpæntoga
 müne tïmengä amänipa. Idægoidi iñömö waocä
 nänö minte pæwæ baï iñönänite Wængongui
 pancadäniya ïnänite yæpængö wæi ñämænte
 baï wido cæcä wædänipa. Tömänäni mänömaï
 wæyönäni bitö guiquenë önonque pæwæ yæpængö
 baï ïmitapa. Incæte Wængongui, Odibowæ
 yæpængoncoo baï tæcæguinto beyænque odæ yate
 baï pæte incacæimpa, ante odibowää yæpæntoga
 godö müni tinte baï cædinque bitö ïmite waadete
 pönö cæcä ate bitö idægoidi beyænque mümi inte
 ongomipa. 18 Mänömaï i ïnique bitö wæætë edæ,
 Wængongui botö ïmote pönö cæcæte ante tömänäni
 ïnänite wido cæcamp, ante bitö nämä ængö cæcæte
 ante cædinque idægoidi ïnänite ante wii plïnte
 ancæbiimpa. Ìñæmpa tæcæguinto ëwa baï ïnäni inte
 idægoidi iñömö edæ bitö beyæ dicæ quëwënäniyaa.
 Wæætë edæ tæcæguinto ëwa baï ïnäni beyænque

bitö quëwëmipa, ante apænebo ëñënинque bitö pümi ïnique, Mänömaï impa, ante tāno pönée.

19 ïnique bitö, “Odæ yacæimpa, ante cædinque godö müne tümönäni baï Wængonguï botö ïmote pönö cæcæte ante cædinque idægoidi ïnänite wæætë wido cæcamp,” ante pönëmitawoo. **20** Bitö pönënö edæ näwangä impa. Incæte edæ tömänäni näni pönënämaï ïnö beyænque Wængonguï tömänäni ïnänite wido cægacäimpa. Bitö guiquenë wede bitö pönënö beyænque müimi inte ongomipa. ïnique bitö guïñente wædinque edæ nämä ængö cædämaï inte edæ, Botö waëmö ïmo beyæ cæcantapa, ante pönënämaï ïmäwe. **21** ïñæmpa näwä yæpængö baï ïnäni ïnänite Wængonguï tapodämaï ïnongä inte bitö önomique iñömite dicæ ata cæpoquingää.

22 ïnique, Wængonguï në waadete cædongä incæ cöwë në apænte pangä ingampa, ante pönée. Tömengä iñömö në oda cædäni ïnänite pangampa. Wæætë bitö në waadete cædongä nempo quëwëmi ïnique tömengä bitö ïmite waadete cæbaingampa. Incæte tömengä nempo wii quëwëmi ïnique tömengä wæætë bitö ïmite edæ wæi ñæmænte baï wido cæbaingampa. **23** Idægoidi guiquenë, Idæwaa pönënämaï inte awædö, ante ocæ ëmænte pönäni adinque Wængonguï në tæi piñænongä inte tömänäni ïnänite wæætë ado awæ yæpæntoga godö müni tûmonte baï pönö cæcä ate münnäni edæ ongomännipa. **24** Waodäni waa incawæ yæpængö nämænte önonque pæwæ yæpæntoga godö näni müne tûmönö baï Wængonguï wii adobaï cæcamp. Wæætë edæ bitö önonque pædiwæ yæpængö baï iñömite tömengä waadete pönö

nämäente baï cædinque, Nwää idægobi babipa, ante waa pæwæ yæpæntoga godö mïni tïmonte baï cæcamp. Bitö imite mänömaï waa cæcä ïnongä inte tömengä idægoidi ïnänite æbänö godömenque waa cæbaingää. Tömänäni iñömö waa pöni pæwæ yæpængoncoo tömengä nänö wæi ñæmæncoo baï inte wæyönänite adowænë yæpæntoga godö mïne tïmonte baï cædinque tömengä tömänäni ïnänite, Nwää idægomïni inte mïnitö wæætë mïimïni ongoncæmïnimpa, ante do cæcæcäimpa.

Idægoidi ïnque bayonte quëwencædänimpa, ante

25 ïnänäni eñeedäni. Mïnitö nämä ængö cædämaï incæmïnimpa, ante cædinque botö wëenëñedë mïni eñehämaï ingainö ante edæ wææ ämopa. Mïnitö idægomïni ïnämaï ïmïni mïni pönencabo eyepæ pöni mïni yebænganca idægoidi iñömö ñöwo mïmö ömædëñäni inte wædonäni inte edæ mäninganca cöwë mïmö ömædëñäni inte wæcædänimpa. **26** Iincayæ ate guiquënë idægoidi tömänäni quëwenguñäni ïnänipa. Edæ iïmaï ante yewæmonte ongompa.

“Mönö ñä cæyænte baï tee mönete baï wæwëñömonte në Ñimpö Cæcä iñömö Tiöno iñömö quëwente poncæcäimpa.

Aacobo wodi pæinäni Wængonguü ingante eñenämaï cæte quëwënäni adinque në Ñimpö Cæcä iñömö tömänäni näni eñenämaï entawëñö wadæ cæcä ate tömänäni wæætë eñente cæte quëwencædänimpa.

27 ïnique wënæ wënæ näni cægaïnö ante wadæ cæte wido cædinque Wængonguü tömänäni ïnänite iïmaï angampa.

Botö pönö cæbo ate münitö Ao ämini ïnique edæ mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante Wængongui angampa,” ante yewæmongadänimpa.

28 Codito ingantedö ante watapæ ëñente pönénique münitö idægomini ïnämaï ïmini do quëwemini beyæ idægodi wæætë Wængongui ingante plinte adänipa. Incæte tömänäni mæmæidi ïnänite në apænte ængaingä inte Wængongui wæætë mæmæidi beyænque ante pönénique ñöwodäni ïnänite waadete pönengampa. **29** Edæ waomö ìmonte quincoomë pönongä æñömonte Wængongui adodö ö ænämaï ingampa. Ayæ adobai waomö ìmonte aa pedinque tömengä wadö ante änämaï inte edæ adodö ante edæ cöwë aa pecampa. **30** Minitö wëenëñedë ëñenämaï cæmäni incæte Wængongui ïñömö idægodi ëñenämaï cædäni beyæ münitö ïmînite wæætë waadete cædinque pönö ata cæpocä quëwemänipa. **31** Ayæ adobai münitö ïmînite pönö waadete ata cæpocä quëwemini beyæ idægodi ëñenämaï cædäni ïñönänite Wængongui ñöwo tömänäni ïnänite adobai waadete cædinque godö ata cæpocä quëwënänimpa. **32** ïnique tömengä, Mïni waocabo tömämäni ïmînite botö waadete cædinque pönö ata cæpocæboimpa, ante cædinque, Mïni ëñenämaï cæcabo ïñömäni inte münitö nämä ëö toyænte aamö cædämaï incæmänimpa, ante tömämö ìmonte ñä cæyænte bai cæcä wæcongamöimpa.

33 ïnique Wængongui nanguï pöni waadete entawënongä ïñongante tömengä näno pönö cædönö ante mönö ædö cæte tee mante aquïï. Tömengä

tömansoo do adongä inte nanguü pöni ëñenongä inte cæcä ingänö anguënë. Tömengä edæ, Æbänö i, ante do againgä inte edæ, Æbänö cæquii, ante do apænte äñlongante mönö waocabo wæætë tömengä nänö cædö ante ædö cæte ëñenguü. Tömengä ædönö ponte ædönö gocää, ante pönente wædinque mönö tömengä önöwa amompa diyæ taadö aquii. ³⁴ Edæ iimai ante näni yewæmongaïnö baï impa. “Mönö Awënë æbänö pönengää, ante pönente wædinque æcänö ëñengää. Ayæ, iimai cæqui impa, ante mönö tömengä ingante edæ ædö cæte odömonte apænequii. ³⁵ Wængongui ingante æcänö do godongä inte wæætë, Bitö debe imipa, ante anguingää. Iñæmpa tömengä ingante godömompa diyæ debe inguingää,” ante Itaiya wodi nänö yewæmongaïnö baï impa. ³⁶ Edæ tömengä nänö pönongancooqte inte edæ tömansoo ongompa. Mönö waocabo iñömö tömengä badongä beyænque tömengä quimö baquinque ongomompa. Ayæ adobaï edæ tömengä badongä beyænque tömansoo tömengä quincooqte edæ baquinque ongoncoopa. Edæ tömengä adocanque pöni ñäö entawente edæ cöwë tæi ëmoncæcäimpa. Mänömaï impa, ante mönö, Amëë, ante apænecæimpa.

12

Wængongui quimö imompa, ante cæte quëwengæimpa

¹ Botö töniñamini ëñeedäni. Wængongui waadete pönö waa cæcä ængaimini inte münitö iimai cædäni, ante botö nanguü ämopa. Wængongui

qui, ante baö pædæ godönäni waa ængä baï münitö adobaï edæ, Wængonguï quimöni ïmönipa, ante müümäni inte edæ tömengä ingante nämä pædæ godömäni ængäedäni. Mänömaï cædinque münitö tömengä önöwa ïnö mäni ædæ wæænte nanguï cæquënénö ante edæ do cæmäni incæmäniimpa. Mänömaï godömäni æninqü tömengä wæætë edæ, Botö ayömo tæiyæ waëmö pönömäni æmopa, ante tocæcäimpa. ² Inguipogaque ante pönente mäni cægaïnö ante ñöwo ñimpo cædinque münitö müümäni mäni quëwenguinquæ ante edæ ocai münique encate baï nöingä ante pönëedäni. Mänömaï cædinque münitö, Wængonguï waa pöni nänö änönö ante, Æbänö i, ante ædæmö ëñeninqü, Tömengä nänö änö ïñömö eyepæ pöni impa, ante ëñencæmäniimpa. Mäninö ante eñente cæte quëwämö inte mönö tömengä tönö godongämæ waa tocæimpa.

³ Wængonguï waadete pönö cæcä ate botö né apænebo badimo inte ïimaï ante apænebopa. Münitö nämä pönëeninqü, Ñænæmo ïmopa, ante pönënämäi iedäni. Wængonguï pönö badongä ate münitö wede pönämäni badimäni inte mäni wede pönenganca mäningancaque pönëeninqü ïimaïnö ante pönëedäni. Botö önömoque baï ïnömo ïmopa, ante ocai encamäni inte töö pöni pönëedäni. ⁴ Mönö baö adoyonque pöni eñamö incæte wii adodonque mönö cæquënénö ante eñamompa. ïnique mönö aquinö ante awinca emöninqü mönö dao dao go-quinö ante önöwa ëwamompa. Ayæ wadö mönö cæquinö ante wayö eñadinque mönö wæætë wadö mönö cæquinö ante wayö eñadinque wayö wayö mönö eñacoo eñamompa. ⁵ ïnique wayö wayö

ëñamö incæ mönö baö pæ pagænguincoo adoy-onque i baï mönö adobaï Codito nempo mönö quéwencabo nanguï pöni ïmö incæte adocabomö ïnömö ïmompa.

6 Ìnique mönö adocabomö ïnömonte Wængongui waadete pönö cædinque mönö ïmonte wadö wadö mönö cæquïnö ante tömänö pönongä æmompa. Ìnique mönö tömengä da pönongä mönö ænganca edæ adoganca wadö wadö cæmompa. Mänömaï ænte cædömö ïnömonte pancaminiya ïmînite Wængongui pönö apænecä ëñeninque mînitö tömengä beyæ në apænemini do badinque wede mîni pönenganca apæneedäni. **7** Wæætë wamîni ïmînite Wængongui pönö cæcä æninque mînitö wadäni ïnânite në cæmîni do badinque wadäni beyæ cæcæmînimpa. Wæætë wamîni ïmînite tömengä pönö cædinque odömonte apænecä ëñeninque mînitö në odömonte apænemini do badinque odömonte apænecæmînimpa. **8** Ayæ wæætë wamîni ïmînite Wængongui pönö waadete apænecä ëñeninque në waadete apænemini badinque mînitö ïnömö wæntæye inte wadäni ïnânite ædæmö apænemini ëñeninque tömänäni wæætë edæ wampo pönéninque tæi piñænte cæcædänimpa. Wamîni ïmînite Wængongui pönongä æninque në nénempomîni badinque mînitö, Tömämöni qui, ante wædämäi inte wæætë wadäni näni ænguënënö ante eyepæ godömini æncædänimpa. Wamîni ïmînite Wængongui pönö angä ëñeninque mînitö wæætë awënëidi baï në ämîni badinque wadäni ïnânite nöingä cæte awënëidi baï ancæmînimpa. Wamîni ïmînite

Wængongui ædæmō waadete pönö waa cæcä æninque münitö wæætë ædæmō waadete cämïni do badinque wadäni ïnänite ædæmō waadete godö waa cædinque edæ wædämaï inte tocämïnimpa.

Codito nempo quëwëninque ümaï cæcæimpa, ante

9 Botö waadete pönémopa, ante tedemïni ïninque münitö nöönö cæte waadete pönencämïnimpa. Wiwa muni cædönö ante piiñinque wido cæedäni. Wæætë, Quïnö waa cæquïi, ante adinque mänönö ante ænte münitö mïmönë ædæmō entawëninque cöwë waa cæte quëwëedäni. **10** Mönö waadete pönencabo ïmompa, ante pönëninqe wacä ingä wacä ingä waadete pönente cæedäni. Wadäni ñænænäni ïnänipa, ante münitö tömänäni ïnänite ængö cæte baï cædinque wæætë, Botö wædämo ïmopa, ante nämä ængö cædämaï iedäni.

11 Tæï piñænte ëwocadinque mönö Awënë beyæ ante wæntædämaï inte cæedäni.

12 Watapæ bacæimpa, ante pönëninqe tocämïnimpa. Caate wæwëmïni incæte wæntæye badämaï inte ee cæedäni. Ñimpo cædämaï inte Wængongui ingante cöwë apæneedäni.

13 Wængongui quïnäni ænguënënäni inte wædäni adinque münitö mäincoo wæætë nènempomïni æncædänimpa. Ayæ, Botö oncönë pö guiite cænte möedäni, ante wadäni ïnänite waadete cæedäni.

14 Münitö ïmïnite në piiñte cædäni iñönänite münitö tömänäni ïnänite waadete godö apæneedäni. Edæ tömänäni ïnänite waadete apænedinqe, Wængongui münitö ïmïnite waa cæcæimpa, ante apænedinqe wæætë piiñte änämaï iedäni.

¹⁵ Në watapæ todäni tönö godongämæ watapæ toedäni. Në Ca wædäni tönö mïnitö godongämæ Ca ca wæedäni.

¹⁶ Mönö pönencabo ïmompa, ante adoyömö pönente quëwëedäni. Önonänique näni në änönäni tönö godongämæ cædinque, Botö ñænæmo ïmopa, ante pönénämaï iedäni. Mïnitö, Wadäni pönömenque ocai encayönäni botö godömenque nanguï pöni encabo ïmopa, ante nämä ante pönénämaï iedäni.

¹⁷ Wadäni mïnitö ïmînite pönö wënæ wënæ cædäni adinque mïnitö wæætë godö wënæ wënæ cædämaï iedäni. Ayæ, Quïnö waa cæquïi, ante tömänäni näni waa adönö ante adinque mïnitö mänïnonque ante cædäni. ¹⁸ Eyepæ ïmîni inte mïnitö cæganca cædinque tömänäni tönö godongämæ piyænë cæte quëwëedäni. ¹⁹ Botö né waademini ëñeedäni. Mönö Awënë beyæ ïïmaï ante yewæmongatimpa. “Wënæ wënæ cædäni adinque botö wënæ wënæ näni cædinö beyæ ante né apænte panguënëmo inte tömëmo eyepæ wæætë godö cæbo wæcædänimpa, ante Awënë angampa,” ante yewæmonte ongompa cæminii. Mïnitö ïmînite pönö wënæ wënæ cædäni wæmïni ïnique edæ wæætë godö cædämaï ee aedäni. Edæ né äingä bate pänongä inte Wængonguï incæ pancæcäimpa. ²⁰ Wæætë, “Bitö ïmite né piiante cædongä incæ gæwænte wæcä adinque godömi cængäe. Gue ænente wæcä adinque godömi becæ. Edæ mänömaï waa cædinque edæ tömengä guingo imonte näno wæwenguinque bitö tömengä ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongö apa cæbii. ²¹ Tömänäni wënæ

wënæ näni cädö beyæ oda cädämaï inte wæætë mäninö ante wido cæte baï cædinque bitö waa cædinque edæ tæï ëmonte gänä cæe.

13

¹ Gobiedöno awënë nempo waodäni ëñente cæte quëwencædänimpa, ante Wængongui incæ godö gö cæcä beyænque gobiedöno awënëidi badänipa. Edæ Wængongui mänömaï ante gö cädämaï ingä baï quingänö awënë inguënengää. Edæ dæ ancædönimpa. ïnique gobiedöno awënëidi ïnänite mönö tömämö Ao äninque ëñente cæcæimpa.

² ïnique awënë ingante æcänö Baa änaa tömengä nänö apænte pante wæquinque Wængongui nänö goncægaiñö ante ëñenämaï inte edæ Baa angampa.

³ Në waa cädäni guiquënë awënëidi ïnänite waa ate todinque guïñenämaï ïnänipa. Wæætë wënæ wënæ cädäni guiquënë awënëidi ïnänite guïñente wædänipa. Gobiedöno awënë ingante guïñenämaï inte quëwencæboimpa, ante bitö ämitawoo. ïnique bitö guïñenämaï inte quëwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tömengä, Bitö waa cæbi abopa, ante pönö waa cæcä ïnique bitö guïñenämaï ïmaïmipa.

⁴ Botö ïmote në cädongä inte münitö beyæ waa cæcæcæimpa, ante Wængongui gobiedöno awënë ingante godö gö cæcä ongongampa. Edæ Wængongui ingante në cæcä ïnongä inte tömengä në wënæ wënæ cæcä ingante nö cæte në panguënengä ingampa. ïnique awënë yaëmë në næængä inte wii önonque næængampa cæbii. Wënæ wënæ cæbi ïnique edæ guïñente wæcæbiimpa. ⁵ ïnique mönö,

Pangä wæcæ wæ, änique awënë ingante ëñente cæcæimpa. Ayæ pangä wæmö incæ wii pangä wæmö incæ mönö mümö në entawente näma apænte änömö inte mönö awënë ingante Ao ante ëñente edæ nöingä cæcæimpa.⁶ Wængongui beyæ në cædönäni inte awënëidi iñömö tömänäni nempo quëwënäni ïnänite cöwë aadinqe mäninque cæte quëwënänipa. Mänömaï i ïnique münitö, Awënëidi eyepæ ñenique münitö beyæ cæcædänipa, ante tömänäni näni äinta pædæ godömiini ñänipa.

⁷ Æcämenque ingante cæquënemini ïmïni inte münitö tömänäni ïnänite mïni cæquënenganca do godö cæmïni æncædänipa. Awënë nempo quëwëñomonte tömengä eyepæ ñenique mönö beyæ cæcæcæimpa, ante münitö awënë näno äinta godonguënemini inte do godömiini ængäedäni. Waocä ingante münitö guïñente ëñenguënemini ïmïni ïnique tömengä ingante guïñente ëñeedäni. Waocä ingante münitö waa aquënemini ïmïni ïnique edæ tömengä ingante waa aedäni.

⁸ Wacä ingante mïni cæquënënö ante edæ ee ongönämaï inte godö cæmïni ængä ate abæ tawænte gocæbiimpa. Wæætë wacä ingä wacä waadete mïni pönenguënënö ante edæ godongämæ cöwë waadete pönenguënemini ïmïnipa. Wadäni ïnänite në waadete pönengä iñömö tömengä iñömö Wængongui näno, Iïmaï cædäni, ante näno wææ angainö ante do ëñente cæcä ingampa. ⁹ Tömëmi näma bitö waadete pönënö ganca wacä ingante adoganca waadete pönencæbiimpa, ante Möitee wodi yewæmongacæimpa. Mänïne adodeque ante ëñente cædinque waocä Wængongui näno wææ angainö ante tömänö do ïnique cæcampä. Edæ, “Bitö

nänöogængä ïnämaï iñongante godö guëa mönämaï ie. Wacä ingante godö wænönämaï ie. Wacä nänö éadincoo adinque godö ænämaï ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ apænedämaï ie." Mänïneecoo Wængonguï nänö wææ angaïneecoo ante bitö waadete pönëmi beyænque tömäne do iñque cætimpa. Ayæ quïnemë godömenque wææ ante i mänïne adobaï bitö waadete pönëmi beyænque tömäne do iñque cætimpa. ¹⁰ Në waadete pönengä iñömö edæ wacä ingante cöwë wiwa cædämaï ingampa. Mänömaï beyæ né ædämö waadete pönänique Wængonguï nänö wææ angaïnö ante iñque cædänipa.

¹¹ Iñinque, Nöwoyedë æbänö oo baquïi, ante do ëñeninqe mïnitö waadete pönente quëwëedäni. Edæ wëenëñedë mä mönö wede pönëñedë miinguipo mönö quëwenguïmämo iñömö edæ mäniñedë edæ oo bacæ cædämaï ingatimpa. Nöwo guiquenë, Oo poni bacæimpa, ante pönente wædinque mïnitö möwocodë öñomïni inte edæ ñäni ömämöninqe miimïni quëwëedäni. ¹² Wëmö iñömö mönö wæwämämo idæwaa edæ bapa. Miinguipoga ñäo baï baquinque edæ oque pönente impa cæmöö. Wëmö iñmonte mönö wënæ wënæ cædö æmæwo wido cædinque, mönö wæætë ñäo iñömö quëwëninqe edæ wææ cæquincoo wëñate baï cædinque nämä wææ gompotawengæimpa. ¹³ Mänömaï cædinque mönö itædë quëwënomö inte nö poni cæcæimpa. Baonque ante mönö cæinwëño ante towënamäi inte mönö tï nämë nanguï bete quidi quidi dowænämäi ingæimpa. Mönö wacä tönö godö guëa mönämaï, cængui

eyepæ cæninque godömenque nanguü cænämäi ingæimpa. Wæætedö wæætë piinte cædämäi inte mönö, Wacä baï bacæboimpa, ante piinte adämäi ingæimpa. ¹⁴ Wæætë wææ cæquinco entawente baï cædinque münitö nämä wææ gompotawencæte ante cædinque mönö Awënë Itota Codito ingante entawente quëwëedäni. Ayæ baonque ante mïni cæinëwëño ante wido cædinque, Æbänö cæte wënæ wënæ cæquimoo, ante cæcæte ante wædämäi iedäni.

14

Minitö töniñaddäni iñänite piinte änämäi iedäni, ante

¹ Wacä wii ædämö pönengä incæte münitö, Mönö pönencabo imompa, ante pönëninqe tömengä adocabocä nänö baquinque ämïni pongäedäni. Tömengä nänö pönënö ante wæætedö wæætë änämäi iedäni. ² Pancadäniya wede pönënäni inte cængüi adinque, Nwä cængüi impa, ante guïñenämäi inte quiëmë cængüi incæ edæ dobæ ade cænänipa. Wadäni guiquenë æmæ pönente beyæ, Tömää baö baacä impa, ante awente baï cædinque quingämenque baö incæ cænämäi inte onguipoiya pæcooque edæ cænänipa. ³ Incæte tömää cængüi né cænongä iñömö onguipoiya pæcooque né cænongä ingante piinte adämäi incæcäimpa. Wacä ingante, Bitö önmique baï iñömi inte edæ awente cænämäi imipa, ante änämäi incæcäimpa. Ayæ wæætë onguipoiya pæcooque né cænongä guiquenë baö né cænongä ingante, Baacä apa cæwëe, ante apænte ante piiñämäi incæcäimpa. Edæ né cænongä ingante Wængongü Ao äninqe, Botö quimi imipa, ante do

ængampa. ⁴ Ìñæmpa tömengä wacä awënë ingante në cæcä iñongante bitö ædö cæte apænte ämii. Edæ tömengä awënë incæ, Waa cæbipa, angä wædinque edæ tömengä adiyæ tæi ongömaingampa. Wæætë adocä tömengä awënë, Wënæ wënæ cæbipa, angä wædinque edæ tæ go wææmaingampa. Incæte edæ tömengä mönö Awënë ingante në cæcä iñongante mönö Awënë adocä incæ tæi piñænongä inte eyepæ cædinque edæ æænö gö cæcä tæi ongoncæcäimpa.

⁵ Ayæ wacä guiquënë, Pancaönaa godömenque waa eönæpa, ante cæcæimpa, ante pönëñongante wacä guiquënë, Tömää itædë önonæque impa, ante pönengampa. Ìnique mönö pönencabo wacä wadö wacä wadö pönemö incæte mönö tömämö iñömö edæ, Nämä botö pönënonque ante botö nö pönente cæcæboimpa, ante edæ mänïnonque ante cæcæcäimpa. ⁶ Edæ, Pancaönaa godömenque waa eönæpa, ante në pönengä guiquënë tömengä mönö Awënë ingante waa adinque mänömaänö ante cæcampä. Pancaönaa wiï godömenque waa eönæpa, ante në pönengä guiquënë tömengä adobaï mönö Awënë ingante waa adinque mänömaänö ante cæcampä. Baö në cænongä guiquënë Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante adobaï mönö Awënë ingante waa adinque cængampa. Baö ate në awente cænämaï iñongä guiquënë tömengä adobaï Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante onguipoiya pæcooque cæninqüe mönö Awënë ingante waa adinque baö cænämaï ingampa.

⁷ Mönö pönencabo iñomonte æcämenque incæ nämä beyænque dicæ quëwengää. Dicæ nämä

beyænque wængää. ⁸ Wæætë edæ quëwëmö ïninque mönö Awënë beyænque quëwëmompa. Wæætë edæ wæmö ïninque mönö Awënë beyænque wæmompa. ïninque quëwëmö incæ wæmö incæ mönö Awënë quïmö ïnömö inte quëwëninque tömengä quïmö inte edæ wæmompa. ⁹ Edæ do wængainäni beyæ ante mümö quëwëmö beyæ ante Codito tömämö Awënë nänö baquinque edæ wænte ñäni ömämongacäimpa.

¹⁰ Bitö guiquenë bitö töniiñacä ingante ædö cæte apænte ämii. Ayæ bitö töniiñacä ingante, Önömiqe baii ïmipa, ante quïnante ämii. Edæ Wængongui nänö apænte anguimpaa gäänë ongöñömonte tömengä tömämö ïmonte apænte ancæcäimpa cæbii. ¹¹ Edæ Wængongui beyæ ante iiما ante yewæmonte ongompa.

“Mönö Awënë incæ, ‘Në Quëwëmo ïnömö inte edæ ämo eñeedäni,’ angampa.

Ayæ, ‘Minitö tömämäni botö önöwa ïnö da guicapod-inque,

Bitö Wængongui ïnömi ïmipa, ante adoyömö apænecämänimpa,’ angampa.”

¹² Ante näni yewæmongaïnö baii iinque cædinque mönö tömämö Wængongui weca ponte ongöninque mönö pönengaïnö ante mönö apænegañaïnö ante mönö cægaïnö ante tömengä ingante edonque poni apænecæimpa.

*Wacä oda cæcæcäimpa, ante cædämaï incæbiimpa,
ante*

¹³ Mänömaï beyæ mönö wacä ingante apænte änämaï ingæimpa. Wæætë münitö, Waa cæcæboimpa, ante nämä wææ cædinque, Botö

töniñacä taadö nänö goquïnö ante ee acæboimpa, ante pönëedäni. Tömengä tee tëwate baï oda cædämäi incæcäimpa, ante nöingä cæquinque ante pönencämïnimpa. ¹⁴ Botö iñömö Itota Codito nempo quëwëmo inte edæ nöingä pönënique, Tömää cængüi nämä incæ näwääquingä impa, ante do ëñémopa. Incæte wacä, Pancaa cængüi baacä impa, ante në pönengä inte tömengä beyæ baacä iñonte tömengä nänö, Baacä impa, änö cænämäi inguenengä ingampa.

¹⁵ Bitö quingämë cæmi adinque bitö töniñacä, Baacä apa cæwëe, ante wæwente bacä ïnique bitö waadedämäi inte godömenque cæmaïmipa. Edæ bitö töniñacä beyæ Codito wængacäi apa quëwëe. Bitö töniñacä nänö pönénämäi bate wænguinque baö cæmipa, ante wædinque bitö tömengä ingante näwangä waadete pönëmi inte tömengä beyænque ante cöwë baö cænämäi incæbiimpa. ¹⁶ Botö mänömaï cædinque waa pöni cæbopa, ante pönëmi incæte wadäni bitö waa cædö ante, Wiwa cæbipa, ante pönö babæ ante tedewënäni ate wædinque bitö wæætë waadete pönënique wææ ämi tedewënämäi incædänimpa. ¹⁷ Wïi cænguinque ante wïi bequinque ante Wængongui nempo quëwëmompa. Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca nempo quëwëñömonte tömengä pönö cæcä æninque mönö nö entawenguinque impa. Ayæ mönö gänë pönenguinque ante mönö watapæ tote quëwenguinque ante tömengä nempo quëwëmompa. ¹⁸ Edæ Codito nempo quëwënique waocä mänömaï cæcä adinque Wængongui tömengä ingante waa ate tocampa. Waodåni

adobaï, Waa cæbipa, ante waa adänipa.

19 Mänömaï impa, ante adinque, Mönö pönencabo godongämæ piyænë cæte quëwengæimpa, ante, Ayæ mönö godongämæ wede pönënique tæï mænonte bai ongongæimpa, ante mönö nanguï cæcæimpa. **20** Ìninque cænguï cæinente beyænque bitö Wængonguï nänö né badongaïnäni ìnänite bæ tadämaï incæbiimpa. Tömää cænguï edæ näwääquingä impa. Incæte bitö cænïnö beyænque wacä èñenämaï inte tee tewate bai oda cæbaingampa, ante do èñëmi inte bitö godömenque cæmi ìninque wïwa cæbaïmipa töö. **21** Waa cæcæte ante bitö iïmaï cæcæbiimpa. Bitö baö cæmi beyæ, biïnömæ näni wædænque ti nämæ bebi beyæ, quiëmë cæbi beyæ bitö tönïñacä oda cæte wæcantawo. Ìninque bitö iñömö, Botö tönïñacä oda cædämaï incæcæimpa, ante wææ cædinque ee cædämaï ïmi ìninque waa ïmaimpa.

22 Mänïnö, Æbänö cæte waa inguïï, ante bitö pönénö beyænque wadäni ìnänite apænte änämaï inte bitö adobique inte Wængonguï ayongante cæcæbiimpa. Waa cæquï impa, ante mïmïnö bitö pönënonque ante mänïnonque cædinque bitö tente wæquinque cædämaï inte waa tobaïmipa. **23** Wæætë né æmæ pönengä guiquënë, Cæmo beyæ Wængonguï pangä wæcæ wæ, ante wædingä inte tömengä nämä nänö apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcänö wede pönénämaï inte cæda tömengä nänö cædonö tömänö edæ wïwa cætimpa. Ìninque bitö cædö tömänö wede pönente cæcæbiimpa.

15

Wadäni incæ watapæ quëwencædänimpa, ante cæe, ante

¹ Mönö nē wede pönämö iñämö tæi piñænte entawämö iñämö inte nämanque ante mönö cæinënö ante edæ wædämaï ingæimpa. Wæætë edæ nē æmæ pönämäni guiquenë tömämäni aquii pöni iñäni inte, Ædö cæte cæquimoo, ante wædäni adinque mönö tömämäni wædö ante ænte mongænte baï cædinque tömämäni töno iñacabo cæcæimpa. ² Godongämæ godö cæmö æninque waa todinque tömämäni wæætë wede pönämäni onco tæi mænonte baï tæi ongoncædänimpa, ante mönö ædæmö cæcæimpa. ³ Edæ mönö Codito incæ nämanque ante näno cæinënö ante cæcæte ante edæ wædämaï inte piyænë cægacäimpa. Wængongui ingante do näni apænegämäni baï tömengä wadäni beyænque ante cægacäimpa. “Wængongui eñëmi. Wadäni bitö imite piñte badete tocæte ante cædinque botö imote wæætë piñte badete todänipa,” ante apænete baï Codito ee cægacäimpa. ⁴ Edæ mönö imonte odömonte apænecæte ante Wængongui angä eñëninque dodäni tömantaa yewämongadänimpa. Iñinque mäninta ædæmö adinque wampo pönämäni wæntædämaï inte ee cæmö iñinque edæ mönö, Watapæ bacæimpa, ante pönente tocæimpa.

⁵ Iñinque Codito Itota miñæ tee empote goyömonte Wængongui iñämö edæ, Minitö wampo pönämäni wæntædämaï inte ee cæcæmäni, ante nē ædæmö cæcæ ingampa. Tömengä mänömaï pönö cæcæ ate minitö iñämö adoyämö ante miñi

pönencabo bacæmïnimpa, ämopa. ⁶ Mänömaï bamïni ïnique mïnitö äanque baï adodö ante pönëninque iïmaï ante Wængonguï ingante apænecæmïnimpa. Mönitö Awënë Itota Codito Mæmpobi ïnömi inte bitö tömengä Wængonguï adobi ïmi ïñömö bitö tæi èmömi inte ñää apäite baï ïmi amönipa, ante adoyömö ante apænecæmïnimpa, ante botö mänömaïnö ante yewæmömopa.

Oodeoidi ïnämaï ïnäni èñencædänimpa, ante

⁷ Codito mïnitö ïmïnite Ao ante ængacäimpa. ïnique tömengä mïnitö ïmïnite nänö ængaï baï mïnitö adobaï wacä ingä wacä ingä godongämæ Ao ante æedäni. Mänömaï cæmïni adinque wadäni Wængonguï ingante apænedinqe, Bitö waa pöni cæbi amönipa, ante watapæ pöni apænecædänimpa. ⁸ Edæ apænebo èñeedäni. Mönitö mæmæidi ïnänite Wængonguï, Minitö beyæ pönö waa cæcæboimpa, angacäimpa. ïnique, Wængonguï tömengä nänö angainö ante cówë cæcæcäimpa, ante oodeoidi èñencædänimpa, ante cædinque mönö Codito tömänäni beyæ në cæcä bagacäimpa. ⁹ Tömengä ïñömö, Idægoidi ïnämaï ïnäni incæ Wængonguï ingante, Bitö ñää baï èmömi inte pönö waadete waa cæbi æmönipa, ante apænecædänimpa, ante mänömaï cægacäimpa. Iïmaï ante Wængonguï beyæ näni yewæmongainö baï impa.

“Botö mänömaï beyæ, Bitö æbänö në waa cæbi ïmii, ante idægo ïnämaï ïnäni weca gote apænecæboimpa.

Bitö ëmöwo ante ämotamïni watapæ pöni ancæboimpa,” ante näni yewæmongaïnö baï Codito cægacäimpa.

¹⁰ Ayæ wataa iñömö iñmaï ante yewæmongatimpa. “Idægoidi iñamaï ïmïni incæ mïnitö Wængongui quïnäni töönö godongämæ watapæ toedäni.”

¹¹ Ayæ wæætë, “Idægoidi iñamaï ïmïni mönö Awënë ingante apænedinqe, Bitö waa pöni cæbi amönipa, ante watapæ pöni apæneedäni.

Wamïni mïni cabö mïni cabö tömämïni ämotamïni ante baï apænedinqe, Waa pöni cæbi amönipa, ante watapæ pöni apæneedäni.”

¹² Itaiya wodi adobaïnö ante yewæmongacäimpa. “Inguipoga quëwänäni tömänäni Awënë baquinque

Awænguinto tä bocate baï cædinque Yæte Pæingä iñömö ængæ ganticæcäimpa.

Tömengä cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante idægoidi iñamaï iñäni incæ pönencædänimpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

¹³ Wængongui iñömö, Watapæ bacæimpa, ante në badongaingä iñongä inte iñmaï cæcæcäimpa, ämopa. Tömengä Tæiyæ Waémö Önöwoca tæi pïñænte cæcä ate mïnitö, Watapæ bacæimpa, ante godömenque wede pönencæmïnimpa. Mänömaï cæcæte ante cædinque Wængongui pönö apænecä ñeninqe mïnitö tömengä ingante wede pöneninqe edæ gänë entawëninque watapæ tocæmïnimpa, ämopa.

¹⁴ Botö töniñamïni ñeedäni. Botö tömëmo ayömote mïnitö në waa cæmïni ïmïni abopa.

Ayæ, Æbänö waa cæquïi, ante do ëñëmïni ïmïnipa. Ayæ adobaï mïnitö eyepæ ïmïni inte wacä ingä wacä ingä do odömonte apænemïni ïmïnipa, ante pönëmopa. ¹⁵ Ìnique botö, Mïnitö ëñëñïnö ante mïnitö ocai encadömïni inte edæ adodö ante pönencæmïnimpa, ante baï cædinque pancadea ante yewæmontabopa. Botö iñömö Wængonguï waadete pönö cæcä ænte në entawëmo inte mänömaïnö ante yewæmöninque edæ guïñëñämäi inte nanguï ante yewæmömopa. ¹⁶ Edæ tömengä waadete pönö cæcä ænte entawëninque botö Itota Codito beyænque ante idægoidi ïnämäi ïnäni ïnänite në cæbo badinque Wængonguï ingantedö ante watapæ apænebo ëñëñänipa. Mänömaïnö ante apænebo ëñëñömïnite Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca pönö badongä ate idægoidi ïnämäi ïnäni incæ tæiyæ waëmö ëwocate quëwënäni badänipa. Mänömaï bayönänite botö iñömö, Wængonguï qui, ante pædæ godönäni baï cædinque tömëñäni ïnänite ante edæ, Wængonguï quiñïni bacæmïnimpa, ante pædæ godömo æninque Wængonguï wæætë waa tocampa.

¹⁷ Mänömaï beyæ botö Itota Codito nempo quëwënинque Wængonguï beyæ cædinque edæ nanguï tobopa. ¹⁸ Codito botö tönö guëa cæcä beyænque botö nanguï apænedinque nanguï cæbo ate tömengä iñömö töö æmængä pöninque edæ idægoidi ïnämäi ïnäni incæ edæ Wængonguï ingante ëñente cædäni badänitapa. Botö Codito mänömaï botö tönö nänö cædïnö ante apænedinque edæ mäninque ante apænedinque guïñëñete wædinque godömenque apænedämaï incæboimpa. ¹⁹ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca

tæï piñænongä inte botö tönö godongämæ cæcä ate botö, Ëñencædänimpa, ante bamönengæ cæbo ate në pönänäni badänitapa. Mänömaï Eedotadëe iñömö mä cæte godinque Ididiabæ ganca tömäo godämæ godinque botö Codito ingantedö ante watapæ apænedinque adodö adodö ante tömänö ante apænebo eñenänitapa.

20 Botö, Codito ëmöwo ante wadäni näni apænedämaï iñömö gote tömengä ingantedö ante watapæ apænebo eñencædänimpa, ante cówë goinente wætabopa. Wacä onguitanca nänö tænnönincönë æmonga mænnönämäi incæboimpa, ante baï cædinque botö, Wacä do nänö apænediñömö botö wæætë apænedämaï incæboimpa, ante cætabopa. **21** Wæætë iïmaï ante Itaiya wodi nänö yewæmongaïnö baï cætabopa.

“Tömengä ingante ante eñenämäi iñänäni incæ edæ do ate baï èwocacædänimpa.

Önömonca eñenämäi iñänäni incæ edæ, ‘Æbänö i,’ ante do eñencædänimpa.”

Ante nänö yewæmongaïnö baï botö, Ëñencædänimpa, ante cætabopa.

Odömä iñömö pöinémopa, Pabodo angampa

22 Mänömaï beyæ botö münitö weca poncæ cæyömote edæ, Wææ cæte i, ate wædinque pönämäi intabopa. **23** Iñömö ömæ idæwaa cæbo inte botö æpomë wadepo iñonte münitö iminite aïnente wædömopa. **24** Iñinque botö, Iñicayæ ate Epäñabæ gocæ cædinque wodo tebæ godinque münitö weca eñate aboque gocæboimpa, ämopa. Edæ botö wantæpiyæ eñate tote quëwente ate godömenque

Epäñabæ gote cæyömo münitö botö beyæ cædinque da godöminи gocæboimpa.

²⁵ Ñöwo guiquenë botö tåno Eedotadëe iñömö Wængonguü quïnäni beyæ godö cæcæte ante gobopa. ²⁶ Wængonguü quïnäni incæ Eedotadëe quëwënäni pancadäniya ömæpodäni inte wædänipa, ante pönente wædinque wabæca Määtedöniabæ quëwënäni tönö Acayabæ quëwënäni tönö, Mönö da godö da godö cæcæimpa, ante pönéninque watapæ todinque tömënäni, Wængonguü quïnäni qui, ante do godönänimpata. ²⁷ Mänömainö ante watapæ pönente cædäni incæte tömënäni Eedotadëe iñömö quëwënäni iñänite në godonguenenäni inte da godönänimpata. Edæ Wængonguü Önöwoca nänö pönongaincoo ante idægoidi pönö apænedäni eñente ænte ëwocadïnäni inte wabæca quëwënäni iñömö tömënäni näni eadinc oo incæ idægoidi beyæ ante wæætë godonguenenäni badïnäni iñänipa. ²⁸ Iñinque botö iñömö mänincoo tömënäni näni da godönincoo idægoidi weca ænte gocæboimpa. Godinque botö cöwå adinque, Në ömæpodäni inte në wædänique æncædänimpaa, ante wææ cæcæboimpa. Ædæmö cæbo ænäni ate botö mäniñedë ate Epäñabæ gocæte ante cædinque münitö ömæ wodo tebæ godinque münitö weca eñacæ poncæboimpa. ²⁹ Codito pönö waa cædinque da pönongä pöninque botö cöwë tömengä tönö waa pöni botö cæquinque münitö weca poncæboimpa, ante do eñemopa.

³⁰ Botö töniiñamini eñeedäni. Botö pæ pagænte baï nanguü cæyömote münitö iñacabo cædinque botö beyæ Wængonguü ingante nanguü apæneedäni,

ante botö mönö Awënë Itota Codito beyænque änинque ayæ Wængonguï Önöwoca në waadete pönengä beyænque änинque münitö iminite nanguï ämopa. ³¹ Oodeabæ pönénämäi ïnäni iñömö Pabodo ingante wënæ wënæ cædämäi incædänimpa, ante botö beyæ ante apæneedäni. Ayæ, Eedotadëe iñömö botö gote cæbo adinque Wængonguï quinäni incæ botö cædö ate Ao ancædänimpa, ante apæneedäni. ³² Mänömaä i adinque botö, Awënë Wængonguï angä ate botö watapæ todinque münitö weca pömo ate mönö godongämæ guëmäninque wampo pönengæimpä, ämopa. ³³ Wængonguï në gänë pönengä inte münitö tönö godongämæ ongöninque pönö cæcä ate gänë pönencæmïnimpa, ämopa. Mänömaä impa diyæ, ante botö, Amëe, ämopa.

16

Waa quëwencæmïnimpa, ante

¹ Botö iimaä ämopa. Mönö tönïñacä tömengä emöwo Pebe münitö weca ñöwo poncæ cæcampæ. Tencodea iñömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo iñönänite tömänäni beyæ në waa cæcä inte iingä onquiyængä iñömö waingä poni ingampa. ² Tömengä nanguï ïnäni beyæ wææ gompodinque waa cædongä inte botö beyæ adobaï nanguï cæcantapa. ïninque edæ botö münitö iminite iimaä ämopa. Wængonguï quimö iñömö inte mönö Awënë nempo quëwëñömonte Pebe adocä inte adobaï ingampa, ante adinque münitö tömengä ingante waa adinque Ao ante æedäni. Ayæ

tömengä quiëmë æïnente wæcä iñongante münitö wæætë edæ godö cæedäni ämopa.

3 Ayæ wada Piditida tönö Aquidæ näna gæncaya iñömö Itota Codito nempo quëwëninque edæ botö tönö godongämæ cæda ïnapa. Ìninque münitö tömëna ïnate, Waa quëwencæmäniampa, ante botö beyæ ante apænemini eñecædaimpa. **4** Wadäni botö imote wænoncæ cædäni wæyömote tömëna näna wodo wænguinque edæ botö imote wææ cædatapa. Mänömaï cædapa, ante botö tömëna ïnate waa ate pönente apænebopa. Ayæ idægoidi ïnämaï ïnäni Codito ingante näni wayömö pönencabo wayömö näni pönencabo adobaï tömänäni Aquidæda näna cædinö ante eñeninque tömëna ïnate waa ate pönëninquæ apænedänipa.

5 Ayæ Itota Codito ingante në pönänäni Aquidæda oncönë godongämæ pö guiidäni ïnänite, Waa quëwëdäni, ante apænemini eñencædänipa. Botö æmigo Epëneto botö në waadecä iñongante münitö botö beyæ apænedinque, Waa quëwencæbiimpa, ante apæneedäni. Atiabæ iñömö Codito ingante wadäni pönänämaï iñönäni tömengä iñömö tåno pönengantapa. **6** Ayæ Määdiya münitö beyæ nanguï cædingä iñongante münitö wæætë tömengä ingante Waa quëwencæbiimpa, ante apæneedäni. **7** Botö guiidëna Antodönico tönö Ñöniato iñömö botö tönö godongämæ tee mönete wædïna ïnapa. Tömëna iñömö botö pönänämaï iñömote wëenëñedë Itota Codito nempo quëwëna iñönate Codito incæ tömëna ïnate da godongacäimpa. Ìninque, Itota Codito näno në da godongaïna tänoda ïna

adinque münitö botö beyæ ante tömëna ïnate waa apæneedäni.

⁸ Ayæ wacä mönö Awënë nempo quëwëninque Ampidiato ingante waadete pönëmo inte edæ botö, Waa quëwencæbiimpa, ämopa. ⁹ Ayæ adobaï Odömäno münitö tönö godongämæ Codito nempo quëwente né cæcä iñongante, Waa quëwencæbiimpa, ante botö beyæ ante apæneedäni. Botö né waadecä Etaquito ingante adobaï ante apæneedäni. ¹⁰ Ayæ Apede iñömö Codito nempo quëwëñongante tömengä æbänö cæcää, ante adinque Codito tömengä ingante wæætë, Waa cæbi abopa, angampa. Tömengä ingante botö beyæ ante waa apæneedäni. Ayæ Aditobodo näni quëwencabo iñänite adobaï waa apæneedäni. ¹¹ Botö guiidengä Edodiyaönü ingante waa apæneedäni. Ayæ Näadotito guiidénäni incæ æcänö mönö Awënë nempo quëwëna tömënäni iñänite adobaï, Waa quëwencæmïnimpä, äedäni.

¹² Ayæ wada mönö Awënë nempo quëwëna onquiyæna Tidipiña tönö Tidipota iñömö né nanguï cæda iñapa. Tömëna ïnate botö beyæ ante waa apæneedäni. Ayæ wacä onquiyængä mönö né waadecä Pedetida iñömö tömengä mönö Awënë nempo quëwëninque nanguï cæcantapa. Tömengä ingante adobaï, Waa quëwencæbiimpa, äedäni. ¹³ Ayæ mönö Awënë nänö né apænte ængaingä Odopo ingante waa apæneedäni. Tömengä badä incæ adobaï botö badä baï iñönante tömënä iñante botö beyæ ante waa apæneedäni. ¹⁴ Ayæ adobaï Atincodito, Pedegonte, Edëme, Patodobato, Edëma tömënäni näni pönencabo tömänäni iñänite, Waa quëwencæmïnimpä, ante apæneedäni. ¹⁵ Ayæ

wadäni Pidotodogo tönö Oodia, Nëeedeo tömengä mængä tönö, Odimpä tönö Wængongui quïnäni tömänäni ïnänite, Waa quëwencæmïnimpa, ante apæneedäni.

16 Edæ, Waa quëwencæmïnimpa, ante mïnicabo incæ tömämïni godongämæ waa waadete apænecæmïnimpa. Codito ingante wayömö näni pönencabo wayömö näni pönencabo tömänäni mïnitö ïmïnite wæætë, Waa quëwencæmïnimpa, ante änänipa.

17 Botö tönïñamïni ëñeedäni. Mïnitö adocabomïni ïñomïnite wadäni æmæmoncadö æmæmonca pä cædäni ïnänite cöwä adinque edæ Baa äedäni. Doyedë mïnitö ëñenö ante ëñenämaï ïnäni inte tömënäni, Mïnitö tee tewate baï oda cæcæmïnimpa, ante cædinque wadö ante edæ odömönänipa cæmïnii. Tömënäni ïnänite gomö aquënë cæmïnii.

18 Mänömai cædäni ïñomö mönö Awënë Codito ingante cædämäi inte nämä näni cæinënonque ante cædänipa. Tömënäni ante, Mïnitö ïmïnite waa amönipa, ante waa tedete baï tededäni ëñenïnque pancadäniya guiquënë, Babæ wapiticæ impa, ante cöwä adämäi ïnäni inte, Nö impa, ante do pönënänipa. **19** Mïnitö cöwë ëñente cæmïni ïmïnipa, ante tömänäni do ëñenänipa. Mänömai beyæ botö ïñomö nanguü tobopa. Incæte, Quïnö waa cæquïi, ante mïnitö ædæmö ëñencæmïnimpa, ante ainëmopa. Quïnö wënæ wënæ cæquïi, ante edæ ædæmö ëñenämaï inte edæ gomö acæmïnimpa, ante ainëmopa. **20** Wængongui, Gänë pönente quëwencæmïnimpa, ante né pönö cæcä ïñomö edæ Tatäna ingante mïnitö önöwa gäänë wææntodongä ate mïnitö wæætë do pïnä

gäwate baï cæcæmïnimpa. Ñöwo iñömö mönö Awënë Codito nänö waadete pönö cædö incæ entawencæmïnimpa, ämopa.

21 Botö tönö guëa cædongä Tîmoteo iñömö münitö iminité, Waa quëwencæmïnimpa, angampa. Ayæ botö guiidënäni Dotio tönö Yatönö adobaï Totipatedo adobaï münitö iminité, Waa quëwencæmïnimpa, änänipa.

22 Ñöwo botö Tedetiyobo iñömö Pabodo önöneque tedecä eñeninque ii cadota ante në yewæmönimo inte botö adobaï, Waa quëwencæmïnimpa, ämopa.

23 Gayo adobaï münitö iminité, Waa quëwencæmïnimpa, angampa. Tömengä oncönë Codito ingante näni pönencabo cöwë godongämæ ponte apænedänipa. Ayæ tömengä botö imote adobaï, Poe, angä eñeninque edæ botö ñöwo tömengä oncönë owobopa. Ayæ iñömö quëwénäni awënë nänö äinta æninque adocanque Edaato näni änongä iñömö tömengä, Tömänäni beyæ æbänö cæquii, ante në angä iñömö tömengä tönö mönö töniñacä Coadoto adobaï, Waa quëwëedäni, änapa.

24 Mönö Awënë Itota Codito münitö iminité pönö waadete cæcæcäimpa. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ante ämopa.

Wængongui ingante waa ate apænecæimpæ, ante

25 Ñöwo iñömö Wængongui ingantedö ante watapæ botö apænedö ante ayæ Itota Codito ingantedö ante mönö apænedö ante në pönemini inte münitö tæi piñænte ongoncæmïnimpa. Wængongui eyepæ inte mänömaï pönö cæcæcäimpa. Tömengä mäninö ante ñöwo tæcæ

nänö odömönö ante wëenëñedë pedæmämo iñonte cöwë wantæpiyæ wë wodonte baï cægacäimpa.

26 Nöwo guiquënë, Codito æbänö cægacäi, ante inguipoga tömämæ quëwënäni ëñente wede pönéninque botö imote ëñente cæcædänimpa, ante cædinque Wængongui cöwë në Quëwënongä inte do odömongä acæimpa. Tömengä angä ëñéninque tömengä beyæ në apænegainäni wæætë edonque pönü yewæmönäni acæimpa.

27 Ìnique Wængongui nö pönü ëñénongä inte adocanque Wængongui ingampa, ante adinque mönö, Bitö adobique ñääö baï èmömi inte edæ waa cæbi amönipa, ante mönö Itota Codito èmöwo apænedinque Wængongui ingante edæ cöwë apænecæimpa. Mänömaï impa diyæ, ante botö, Amëë, ämopa.

**Wængongui nänö Apænegaïnö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690